

**ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line
บนเว็บไซต์ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
The Relationship Between Corporate Governance and Triple Bottom Line
Disclosures on Website : A Case Study of Listed Companies
in the Stock Exchange of Thailand**

**อรัทัย ชำนาญกิจ
Orathai Chamnankij**

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University**

2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูล
Triple Bottom Line บนเว็บไซต์ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ผู้เขียน ว่าที่ร้อยตรีหญิงอรทัย ชำนาญกิจ
สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.จิราภา ซาลาธราวัฒน์)

.....กรรมการ
(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ

(ว่าที่ร้อยตรีหญิงอรทัย ชำนาญกิจ)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ

(ว่าที่ร้อยตรีหญิงอรทัย ชำนาญกิจ)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บนเว็บไซต์ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ผู้เขียน	ว่าที่ร้อยตรีหญิงอรทัย ชำนาญกิจ
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม รวมถึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประชากรในการศึกษานี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุปโภค กลุ่มทรัพยากร กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มบริการ รวมทั้งสิ้น 534 บริษัท ทั้งนี้ไม่รวมบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม เอ็ม เอ ไอ เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น นอกจากนี้ยังไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการด้วย เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มอุตสาหกรรมได้ชัดเจน ทำการสุ่มตัวอย่างวิธีโควตาและวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้สูตร Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 229 บริษัท วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent – Sample T-Test) และการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 229 บริษัท พบว่า อุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จำนวน 11,749.64 คำ และอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคมีการเปิดเผยข้อมูล

น้อยที่สุด จำนวน 3,527.65 คำ เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของกิจการ พบว่า บริษัทที่อยู่ใน Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จำนวน 3,619.66 และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 4,350.54 คำ เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จำนวน 6,774.30 และกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 5,481.70 คำ เมื่อพิจารณาตามอายุของกิจการ พบว่า กิจการที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จำนวน 8,065.17 คำ และกิจการที่มีอายุมากกว่า 10 ปีมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,339.62 คำ และเมื่อพิจารณาแยกตามลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี พบว่า กิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จำนวน 7,037.52 คำ และกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Non-big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 5,096.40 คำ ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ในภาพรวมการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วยให้นักลงทุนนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ โดยใช้ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน และใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับนักวิชาการและผู้ที่สนใจข้อมูลในการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงบางส่วนไม่ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด และสื่อที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการศึกษาจาก Website ของบริษัทอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งไม่รวมไฟล์แนบ ไฟล์ PDF และไฟล์รูปภาพต่างๆ รวมทั้งเอกสารดาวน์โหลดเนื่องจากอาจเกิดความซ้ำซ้อนกับการเก็บข้อมูลโดยวิธีอื่น

Thesis Title	The Relationship Between Corporate Governance and Triple Bottom Line Disclosures on Website : A Case Study of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand
Author	ว่าที่ร.ต. Orathai Chamnankij
Major Program	Master of Accountancy
Academic Year	2014

ABSTRACT

This study provides three main objectives that are to investigate the level of Triple Bottom Line (TBL) disclosures, to test the difference of disclosures between the groups of interest, and to test the relationship between corporate governance and the level of TBL disclosures on websites from companies listed in the Stock Exchange of Thailand.

Population of this study is all listed companies in the SET. By quota and simple random sampling, 229 firms are used to be the samples of this study. Descriptive analysis, t-test, and multiple regression are used to analyze the data.

As the results, companies in resource industry provide the most common TBL disclosures on websites, but companies in consumer product industry are the last. Moreover, there is a significant relationship between size of committee, proportion of external committee, and the level of TBL disclosures.

Contributions of this study are to understand the level of TBL disclosures on websites of Thai listed companies in the SET, to guide for development of TBL disclosures in Thailand, to help investors having both financial and non-financial information for decision making.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบัญ	(9)
รายการตาราง	(11)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเรื่องการทำกับดักแมลง	8
แนวคิด Triple Bottom Line	22
การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line	23
ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	26
ทบทวนวรรณกรรม	34
กรอบแนวคิดในการวิจัย	50
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	
สมมติฐานการวิจัย	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
กรอบเวลาการทำวิจัย	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	

สารบัญ

	หน้า
4.1 ระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	68
4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม	79
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	80
4.4 ทดสอบอิทธิพลลักษณะเฉพาะกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	83
4.4 ทดสอบอิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	74
4.5 สรุปผลการศึกษา	85
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	
5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา	87
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	93
5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา	94
5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต	94
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก รายชื่อบริษัทกลุ่มตัวอย่าง	98
ภาคผนวก ข แบบเก็บข้อมูล	109
ภาคผนวก ค คำอธิบายแบบเก็บข้อมูล	114
ภาคผนวก ง ประวัติผู้เขียน	123

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตารางสรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม	60
3.2 ตารางแสดงวิธีที่ใช้ในการวัดค่าตัวแปร	64
3.3 ระยะเวลาและการดำเนินงานวิจัยตลอดโครงการ	66
4.1 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	68
4.2 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามขนาดของกิจการ	70
4.3 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามประเภทอุตสาหกรรม	72
4.4 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามอายุของกิจการ	73
4.5 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี	74
4.6 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามลักษณะการถือหุ้น	75
4.7 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านเศรษฐกิจ	76
4.8 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านสังคม	77
4.9 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านสิ่งแวดล้อม	78
4.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทแต่ละประเภทอุตสาหกรรม	79
4.11 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	82
4.12 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) Triple Bottom Line ทดสอบอิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line	84
4.13 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา	86

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันแนวคิดการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เนื่องมาจากบทเรียนที่ได้รับจากกรณีการล้มละลายของบริษัทเอนรอน ที่เกิดจากการทุจริตในการดำเนินงานและการปกปิดข้อเท็จจริงต่างๆ ของผู้บริหาร และจากกรณีวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยในปี 2540 ที่เกิดเศรษฐกิจฟองสบู่ซึ่งส่งผลให้สินเชื่อที่สถาบันการเงินปล่อยให้กับธุรกิจกลายเป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL: Non Performing Loan) ไม่สามารถจ่ายชำระคืนเงินกู้ได้ ส่งผลให้สถาบันการเงินต่างๆ ขาดสภาพคล่อง ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศหยุดชะงัก ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของธุรกิจเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่นๆ อีกเป็นวงกว้าง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้การค้า สถาบันการเงินที่ให้กู้ยืมเงินทุน บริษัทคู่ค้า และผู้ถือหุ้นที่เป็นนักลงทุนทั่วไป จากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ นักเศรษฐศาสตร์ พบว่า สาเหตุเกิดจากการขาดความโปร่งใส และการขาดการเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสมและขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ในการที่จะได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างถูกต้อง

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ได้เล็งเห็นปัญหาในส่วนนี้จึงได้นำแนวคิดการกำกับดูแลกิจการมาใช้ และได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมของการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเรื่องการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาตลาดทุนของไทย ในช่วงที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ยังได้พยายามผลักดันให้บริษัทจดทะเบียนตระหนักถึงความสำคัญของการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยการออกข้อกำหนดต่างๆ เช่น การกำหนดมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูล การกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบหรือแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการ เป็นต้น อีกทั้งยังจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้บรรลุปเป้าหมายดังกล่าว เช่น การจัดให้มีการมอบรางวัลให้แก่บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกว่ามีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและ

งบการเงินประจำปีที่ชัดเจนและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด การสนับสนุนให้มีโครงการประเมินการกำกับดูแลกิจการ เป็นต้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556)

ในปี พ.ศ. 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นประธานคณะกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจและการประชาสัมพันธ์การดำเนินการเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลในประเทศไทย ได้ประกาศเผยแพร่ หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน เป็นการนำข้อพึงปฏิบัติจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ที่ได้ประกาศใช้เมื่อเดือนมีนาคม 2545 มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการของ The Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD Principles of Corporate Governance ปี 2004) และข้อเสนอแนะของธนาคารโลกจากการเข้าร่วมโครงการ Corporate Governance - Reports on the Observance of Standards and Codes (CG-ROSC) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556) โดยปรับให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนไทย ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 5 หมวด ได้แก่ สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ซึ่งหมวดที่ 1 และหมวดที่ 2 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้น หมวดที่ 4 และหมวดที่ 5 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ ซึ่งทั้งผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ และหมวดที่ 3 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียนอกกิจการ เป็นการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมขั้นพื้นฐานของกิจการ (Thai CSR Network, 2553) แนวปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในหมวดที่ 3 นี้ ผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับการดูแลจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเมื่อพิจารณาที่จุดมุ่งหมายของหลักการดังกล่าวจะพบว่าเป็นไปเพื่อสร้างความมั่งคั่ง ความมั่นคงทางการเงินและความยั่งยืนของกิจการ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาและโปร่งใสเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกกิจการ การเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน ต้องประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลภาคบังคับ และการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ การเปิดเผยข้อมูลภาคบังคับ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเชิงบังคับตามมาตรฐานการบัญชีหรือพระราชบัญญัติการบัญชี ส่วนการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลที่อยู่เหนือข้อกำหนดเชิงบังคับตามพระราชบัญญัติการบัญชี เป็นทางเลือกโดยอิสระของบริษัทที่จะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจจะทำให้บริษัทเป็นที่ยอมรับจากนักลงทุนว่ามีความโปร่งใส และมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนมากขึ้น (เบญจพร โมกษะเวส, 2551)

ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทมีอยู่หลายปัจจัย จากการศึกษาของ ฉิววรรณ วิชัยดิษฐ (2552) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย ประกอบด้วย ขนาดของบริษัท และประเภทอุตสาหกรรม โดยขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และประเภทอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน โชติญาณ หิตะพงส์ (2549) พบว่า คุณลักษณะของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กับระดับของการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน และโครงสร้างการเป็นเจ้าของ และอลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า คุณลักษณะของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ได้แก่ ขนาดของบริษัท อายุการดำเนินงาน และประเภทของผู้สอบบัญชี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทเป็นอย่างมาก แต่ละปัจจัยอาจมีผลด้านลบหรือด้านบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท โดยจากการศึกษาข้างต้นพบว่าบริษัทที่เพิ่งเข้ามาดำเนินธุรกิจในลักษณะมหาชนมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพมากกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีอายุการดำเนินงานยาวนาน เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในบริษัท เพื่อสร้างฐานเงินทุนให้บริษัทมีความมั่นคงมากขึ้น เป็นไปตามหลักการทั่วไปของการกำกับดูแลกิจการที่ว่า ในที่สุดแล้วการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะส่งผลให้เกิดคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มแก่กิจการและผู้ถือหุ้นทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งแนวคิดตามหลักไตรกัปปิยะ หรือ Triple Bottom Line ถูกจัดทำขึ้นเพื่อรายงานข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เนื่องจากกำไรของกิจการอาจไม่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดในการแสดงความมั่นคงของกิจการ แต่นโยบายกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และขีดความรู้ความสามารถของกิจการในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียจะสร้างผลกำไรควบคู่กับการเจริญเติบโตในลักษณะของการได้ประโยชน์ทุกด้านโดยทั้งชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมก็ได้รับการสนับสนุนและฟื้นฟูให้เติบโตแข็งแรงไปพร้อมกับกิจการ ซึ่งกิจการเองก็จะได้รับการสนับสนุนที่ดีกลับมาเช่นกัน (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2556)

แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในประเทศไทยยังมีอยู่น้อยมาก โดยส่วนใหญ่งานวิจัยที่เกิดขึ้นมักจะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการเพียงด้านเดียว และการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามความสนใจ ตัวอย่างเช่น CSR และ Triple Bottom Line ส่วนใหญ่มักใช้สื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ รายงานประจำปี รายงาน 56-1 และรายงานอื่นๆ แต่มีงานวิจัยจำนวนน้อยมากที่ใช้สื่อ Website ของกิจการทำการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ในปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่ได้รับการนิยมน้อยมาก เพราะสะดวก รวดเร็ว และสามารถใส่ข้อมูลได้ตลอดเวลา ดังนั้นผู้วิจัยจะ

ศึกษาถึงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทในปัจจุบันว่ามีการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มากน้อยเพียงใด ในแต่ละอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลต่างกันหรือไม่ และศึกษาถึงลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาหรือนำไปพิจารณาในการจัดทำแนวทางในการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line เพื่อให้บริษัทมีแนวทางในการจัดทำรายงานที่ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 1). เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2). เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม
- 3). เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 คำถามวิจัย

- 1). บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line อย่างไร
- 2). อุตสาหกรรมแต่ละประเภทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ต่างกันหรือไม่
- 3). การกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line หรือไม่และในทิศทางใด

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- 1). เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2). เป็นฐานข้อมูลสำหรับนักวิชาการและผู้ที่สนใจข้อมูลในการกำกับดูแลกิจการ และการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line
- 3). เป็นข้อมูลสำหรับนักลงทุนเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ โดยใช้ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line จาก Websites เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทดสอบอิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุปโภค กลุ่มทรัพยากร กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มบริการ รวมทั้งสิ้น 534 บริษัท ทั้งนี้ไม่รวมบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม เอ็ม เอ ไอ เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น นอกจากนี้ยังไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการด้วย เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มอุตสาหกรรมได้ชัดเจน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดำเนินการในปีการศึกษา 2557 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2557

1.6 นิยามคำศัพท์

การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลการสร้างสมดุลกับมุมมองทั้ง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างการเติบโตของธุรกิจ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการเกื้อกูลต่อสังคมรอบข้าง รวมถึงการดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล (สฤณี อาชวานันทกุล, 2553)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2517 เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมทุนระยะยาวที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์และให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนควบคุมดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระเบียบ คล่องตัวและยุติธรรม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดการซื้อขายหลักทรัพย์เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2518 ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 (อภิธาร ศัพท์เศรษฐศาสตร์, 2555)

Website หมายถึง แหล่งที่เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและสื่อประสมต่าง ๆ เช่น ภาพ เสียง ข้อความ ของแต่ละบริษัทหรือหน่วยงานโดยเรียกเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้ว่า เว็บเพจ (Web Page) และเรียกเว็บหน้าแรกของแต่ละเว็บไซต์ว่า โฮมเพจ (Home Page) หรืออาจกล่าวได้ว่า เว็บไซต์ก็คือเว็บเพจอย่างน้อยสองหน้าที่มีลิงก์ (Links) ถึงกัน ตามหลักคำว่า เว็บไซต์จะใช้สำหรับผู้ที่มิคอมพิวเตอร์แบบเซิร์ฟเวอร์หรือจดทะเบียนเป็นของตนเองเรียบร้อยแล้ว (PRThai.com, 2556)

การกำกับดูแลกิจการ หมายถึง กระบวนการแห่งการกำกับดูแลและการควบคุม ซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นการภายในหรือภายนอกกิจการ เพื่อประกันความสัมพันธ์ของผู้บริหารที่มีต่อเจ้าของกิจการว่าจะเป็นไปได้เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่เจ้าของกิจการเท่านั้น (อัญญา ชันชวิทย์และคณะ,2552)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี หลักการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

- 2.1 แนวคิดการกำกับดูแลกิจการ
- 2.2 แนวคิด Triple Bottom Line
- 2.3 การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line
- 2.4 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเรื่องการกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการ คือ กระบวนการแห่งการกำกับดูแลและการควบคุม ซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นการภายในหรือภายนอกกิจการ เพื่อประกันความสัมพันธ์ของผู้บริหารที่มีต่อเจ้าของกิจการ ว่าจะเป็นไปได้เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่เจ้าของกิจการเท่านั้น (อัญญา ชันชวิทย์และคณะ, 2552)

การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสำคัญต่อบริษัทจดทะเบียนเป็นอย่างมาก โดยจะแสดงให้เห็นถึงการมีระบบบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจให้กับผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงอาจกล่าวได้ว่าการกำกับดูแลกิจการเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งหวังให้คณะกรรมการและฝ่ายจัดการของบริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทพัฒนาระดับการกำกับดูแลกิจการให้สามารถเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล เพื่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมต่อความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตของตลาดทุนในประเทศไทยตลอดจนสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการและได้ดำเนินการส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งหวังให้คณะกรรมการและฝ่ายจัดการของบริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทพัฒนาระดับการกำกับดูแลกิจการให้สามารถเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล โดยในปี พ.ศ. 2545 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้เสนอหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ให้แก่บริษัทจดทะเบียน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในขั้นเริ่มแรกให้กับบริษัทจดทะเบียน และต่อมาในปี พ.ศ. 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยเทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการของ The Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD Principles of Corporate Governance ปี 2004) และข้อเสนอแนะของธนาคารโลกจากการเข้าร่วมโครงการ Corporate Governance – Reports on the Observance of Standards and Codes (CG – ROSC) และในปี 2555 ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ทำการปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนอีกครั้ง โดยการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของแนวปฏิบัติที่ดีของการกำกับดูแลกิจการทั้ง 5 หมวด ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ASEAN Corporate Governance Scorecard (ASEAN CG Scorecard) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดระดับของ การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน สำหรับประเทศในกลุ่ม ASEAN เพื่อที่จะทำให้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในปี 2555 มีความทันสมัย และมีความสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตลาดทุน และเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีขึ้นและสูงขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บริษัทจดทะเบียนไทยเพื่อเข้าสู่การแข่งขันระดับภูมิภาค ASEAN อีกด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : 2556) ซึ่งหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555 ประกอบด้วยเนื้อหาแบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น

1.1 หลักการ

ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของบริษัท โดยการควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและผู้ถือหุ้นยังมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท บริษัทจึงควรส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตน

ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้นมีดังนี้ สิทธิในการซื้อขายหรือโอนหุ้น สิทธิในการมีได้รับส่วนแบ่งในกำไรของกิจการ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของบริษัทอย่างครบถ้วนและเพียงพอ สิทธิในการเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่

ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อที่จะแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ หรือแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และเรื่องอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อบริษัท อาทิเช่น การจัดสรรเงินปันผล การลดทุนหรือเพิ่มทุน การกำหนดหรือการแก้ไขข้อบังคับและหนังสือบริคณห์สนธิ รวมถึงการอนุมัติรายการพิเศษ เป็นต้น

ซึ่งผู้ถือหุ้นควรได้ทราบกฎเกณฑ์และวิธีการในการเข้าร่วมประชุม และควรได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนการประชุมตามเวลาอันสมควรเพื่อใช้ในการพิจารณาในแต่ละวาระ ผู้ถือหุ้นควรได้รับโอกาสในการซักถามกรรมการทั้งในที่ประชุมและสามารถส่งคำถามล่วงหน้า และนอกจากนั้นผู้ถือหุ้นควรมีสิทธิมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าร่วมประชุม ซึ่งคณะกรรมการบริษัทต้องตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิของผู้ถือหุ้น โดยการไม่กระทำการใดๆ ที่จะเป็นการละเมิดหรือลดทอนสิทธิของผู้ถือหุ้น

1.2 แนวปฏิบัติที่ดี

1.2.1 การประชุมผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการควรเปิดเผยนโยบายในการสนับสนุน หรือส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกกลุ่ม รวมถึงผู้ถือหุ้นประเภทสถาบันให้เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งคณะกรรมการควรให้ข้อมูลวัน เวลา สถานที่และวาระการประชุม โดยมีคำชี้แจงและเหตุผลประกอบในแต่ละวาระและควรละเว้นการกระทำใดๆ ที่เป็นการจำกัดโอกาสของผู้ถือหุ้นในการศึกษาสารสนเทศของบริษัท มีการอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการเข้าร่วมประชุมและออกเสียงอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่งคำถามล่วงหน้าก่อนวันประชุม โดยกำหนดหลักเกณฑ์การส่งคำถามล่วงหน้าให้ชัดเจนควรมีการเผยแพร่หลักเกณฑ์การส่งคำถามล่วงหน้าไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท และแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบ นอกจากนี้คณะกรรมการควรสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นใช้หนังสือมอบฉันทะรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางลงคะแนนเสียงได้ และควรเสนอชื่อกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 คน เพื่อเป็นทางเลือกในการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้น

1.2.2 การดำเนินการในวันประชุมผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการควรมีการส่งเสริมให้บริษัทนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อให้การดำเนินการประชุมสามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ ในการประชุมผู้ถือหุ้นกรรมการทุกคนควรเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถซักถามได้ ในกรณีที่การประชุมมีหลายวาระ ควรจัดให้มีการลงมติเป็นแต่ละรายการ และควรจัดให้มีบุคคลที่เป็นอิสระเป็นผู้ตรวจนับหรือตรวจสอบคะแนนเสียงในการประชุม และเปิดเผยให้ที่ประชุมทราบพร้อมบันทึกไว้ในรายการประชุม นอกจากนี้คณะกรรมการควรสนับสนุนให้มีการใช้บัตรลงคะแนนเสียงในวาระที่สำคัญ เพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งประธานในที่ประชุมควร

จัดสรรเวลาให้เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามต่อที่ประชุมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริษัทได้

1.2.3 การจัดทำรายงานการประชุม และการเปิดเผยมติการประชุมผู้ถือหุ้น

การจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นควรมีการบันทึกชี้แจงขั้นตอนและวิธีการลงคะแนน การแสดงผลคะแนนให้ที่ประชุมทราบก่อนดำเนินการประชุม และควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นตั้งประเด็น หรือซักถาม นอกจากนี้ควรมีการบันทึกคำถามคำตอบ และผลการลงคะแนนในแต่ละวาระว่ามีผู้ถือหุ้นเห็นด้วย กัดค้าน และงดออกเสียงเป็นอย่างไร รวมทั้งเปิดเผยให้สาธารณชนทราบถึงผลการลงคะแนนของแต่ละวาระในการประชุมบนเว็บไซต์ของบริษัทด้วย

2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

2.1 หลักการ

ผู้ถือหุ้นทุกคนควรได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและเป็นธรรม โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นส่วนน้อยที่ถูกละเมิดสิทธิควรมีโอกาสได้รับการชดเชย และคณะกรรมการควรสร้างความมั่นใจให้กับผู้ถือหุ้นว่าได้ใช้เงินของผู้ถือหุ้นอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความมั่นใจในการลงทุนให้กับบริษัท มีการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการล่วงหน้าในเวลาที่เหมาะสม ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าประชุมด้วยตนเองได้ ควรเปิดโอกาสให้มอบฉันทะให้ผู้อื่นมาประชุมและออกเสียงลงมติแทนได้ คณะกรรมการควรมีมาตรการป้องกันกรณีที่มีการรวมและผู้บริหารใช้ข้อมูลภายในเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นในทางมิชอบ รวมทั้งมีการกำหนดให้กรรมการบริษัทและผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียของตนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คณะกรรมการสามารถพิจารณาธุรกรรมของบริษัทที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ และสามารถตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของบริษัทโดยรวม

2.2 แนวปฏิบัติที่ดี

2.2.1 การให้ข้อมูลก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการควรแจ้งกำหนดการประชุมพร้อมระเบียบวาระ และความเห็นของคณะกรรมการต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทอย่างน้อย 28 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นและควรจัดทำหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีรายละเอียดแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการประชุม

2.2.2 การคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย

คณะกรรมการควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยเสนอเพิ่มวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุม และให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งกรรมการเป็นรายคน นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารไม่ควรเพิ่มวาระการประชุมที่ไม่ได้แจ้งเป็นการล่วงหน้าโดยไม่จำเป็น

2.2.3 การป้องกันการใช้อข้อมูลภายใน

คณะกรรมการควรกำหนดแนวทางในการเก็บรักษาและป้องกันการใช้อข้อมูลภายในเป็นลายลักษณ์อักษร และแจ้งแนวทางดังกล่าวให้ทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ นอกจากนี้ควรกำหนดให้กรรมการทุกคนและผู้บริหารที่มีหน้าที่รายงานการถือครองหลักทรัพย์ตามกฎหมายจัดส่งรายงานดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการเป็นประจำ รวมทั้งให้มีการเปิดเผยในรายงานประจำปี

2.2.4 การมีส่วนร่วมได้เสียของกรรมการ

คณะกรรมการควรมีข้อกำหนดให้กรรมการรายงานการมีส่วนร่วมได้เสียอย่างน้อยก่อนการพิจารณาวาระนั้น และบันทึกไว้ในรายงานการประชุมคณะกรรมการ และควรดูแลให้กรรมการที่มีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญที่ไม่สามารถให้ความเห็นได้อย่างอิสระ งดเว้นจากการมีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาในวาระนั้น

3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

3.1 หลักการ

ผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับการดูแลจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่งคั่ง ความมั่นคงทางการเงินและความยั่งยืนของบริษัท มีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงของบริษัท ไม่ละเมิดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย และควรเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ควรมีมาตรการในการแจ้งเบาะแสดต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมาย ความถูกต้องของรายงานทางการเงิน ระบบควบคุมภายในที่บกพร่องหรือการผิดจรรยาบรรณ และควรมีการคุ้มครองสิทธิของผู้แจ้งเบาะแสดด้วย และบริษัทควรกำหนดนโยบายในการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจโดยตรง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมั่นใจได้ว่าการประกอบธุรกิจของบริษัทได้คำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

3.2 แนวปฏิบัติที่ดี

3.2.1 การกำหนดนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย

คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มให้ชัดเจน โดยมีการกำหนดขอบเขตในการดูแลลูกค้าในด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และการชดเชยจากการใช้สินค้าหรือบริการในช่วงอายุของสินค้าหรือบริการนั้น อธิบายขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการคัดเลือกลูกค้าหรือผู้รับเหมา อธิบายการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของบริษัทเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชนใกล้เคียง จัดให้มีโครงการ หรือแนวทางในการต่อต้านการทุจริต การคอร์รัปชัน รวมถึงการสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมและปลูกฝังให้พนักงานทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย กำหนดวิธีการและไม่ละเมิดสิทธิของเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติกับพนักงานและลูกจ้างอย่างเป็นธรรมรวมทั้งมีการพัฒนาความรู้และศักยภาพของพนักงานด้วย

นอกจากนี้คณะกรรมการควรจัดให้มีกระบวนการและช่องทางในการรับและจัดการกับข้อร้องเรียนของผู้มีส่วนได้เสียโดยควรเปิดเผยกระบวนการและช่องทางในเว็บไซต์หรือรายงานประจำปีของบริษัท

3.2.2 การเปิดเผยการปฏิบัติตามนโยบาย และการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

โดยบริษัทควรเปิดเผยกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการตามนโยบาย และควรเปิดเผยกลไกในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงานในการปฏิบัติตามนโยบายของบริษัท และคณะกรรมการควรดูแลให้บริษัทจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการไว้ในรายงานประจำปีหรือจัดทำเป็นฉบับต่างหากแยกจากรายงานประจำปี

4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

4.1 หลักการ

คณะกรรมการควรดูแลให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ คุณภาพของรายงานทางการเงินเป็นเรื่องที่ผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอกให้ความสำคัญ คณะกรรมการจึงควรมั่นใจว่า ข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินมีความถูกต้อง เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีที่เป็นอิสระ

นอกจากนี้ คณะกรรมการควรจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับ “นักลงทุนสัมพันธ์” เพื่อสื่อสารกับผู้ลงทุนและบุคคลภายนอกอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม โดยเปิด

โอกาสให้สามารถเข้าพบผู้บริหารของบริษัทได้ตามความเหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่า ข้อมูลที่ให้เป็นข้อมูลที่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะแล้ว

4.2 แนวปฏิบัติที่ดี

4.2.1 การเปิดเผยข้อมูล

คณะกรรมการควรมีกลไกที่จะดูแลให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่เปิดเผยต่อนักลงทุนมีความถูกต้อง และเพียงพอต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ควรมีการรายงานนโยบายการกำกับดูแลกิจการ จรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยง และนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม ที่ได้ให้ความเห็นชอบไว้โดยสรุป และผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว รวมทั้งกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวได้พร้อมเหตุผลประกอบ โดยรายงานผ่านช่องทางต่างๆ เช่น รายงานประจำปี และ เว็บไซต์ของบริษัท เป็นต้น และคณะกรรมการควรจัดให้มีการรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี

นอกจากนี้คณะกรรมการควรสนับสนุนให้บริษัทจัดทำคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ เพื่อประกอบการเปิดเผยงบการเงินทุกไตรมาส เพื่อให้ให้นักลงทุนได้รับทราบข้อมูลและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทในแต่ละไตรมาสได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งคณะกรรมการควรดูแลให้มีการเปิดเผยค่าสอบบัญชีและค่าบริการอื่นที่ผู้สอบบัญชีให้บริการไว้ ดูแลให้มีการเปิดเผยบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะกรรมการชุดย่อย จำนวนครั้งของการประชุมและจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมประชุมในปีที่ผ่านมา รวมถึงการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของกรรมการในรายงานประจำปี และควรเปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่สะท้อนถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคน รวมทั้งรูปแบบหรือลักษณะของค่าตอบแทน โดยจำนวนเงินค่าตอบแทนที่เปิดเผยควรรวมถึงค่าตอบแทนที่กรรมการแต่ละท่านได้รับจากการเป็นกรรมการของบริษัทย่อยด้วย

4.2.2 ข้อมูลขั้นต่ำที่เปิดเผยบนเว็บไซต์ของบริษัท

คณะกรรมการควรพิจารณาให้มีการเปิดเผยข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษผ่านช่องทางอื่นด้วยนอกเหนือจากช่องทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัท อาทิเช่น เว็บไซต์ของบริษัท โดยควรกระทำอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งอย่างน้อยควรประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้ คือ วัตถุประสงค์และพันธกิจ ลักษณะการประกอบธุรกิจ รายชื่อคณะกรรมการและ

ผู้บริหาร งบการเงินและรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทั้งฉบับปัจจุบันและของปีก่อนหน้า แบบ 56-1 และรายงานประจำปีที่สามารถให้ดาวน์โหลดได้ ข้อมูลหรือเอกสารอื่นที่บริษัทนำเสนอต่อนักวิเคราะห์ ผู้จัดการ กองทุน หรือสื่ออื่นๆ โครงสร้างการถือหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม โครงสร้างกลุ่มบริษัท กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 5 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้ว การถือหุ้นทางตรงและทางอ้อมของกรรมการ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และผู้บริหารระดับสูง หนังสือเชิญประชุมสามัญและวิสามัญผู้ถือหุ้น ข้อบังคับบริษัท หนังสือบริคณห์สนธิ และข้อตกลงของกลุ่มผู้ถือหุ้น นโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงและวิธีการจัดการความเสี่ยงด้านต่างๆ กฎบัตร หรือหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ จรรยาบรรณสำหรับพนักงานและกรรมการของบริษัท รวมถึงจรรยาบรรณของนักลงทุนสัมพันธ์ และข้อมูลติดต่อหน่วยงาน หรือบุคคลที่รับผิดชอบงานนักลงทุนสัมพันธ์

5. ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

5.1 หลักการ

คณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ คณะกรรมการควรมีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ และมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวม คณะกรรมการควรจัดให้มีระบบการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการที่ชัดเจน และดูแลให้บริษัทมีระบบงานที่ให้ความเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่างๆของบริษัทได้ดำเนินไปในลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีจริยธรรม ซึ่งคณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์กับบริษัท รวมทั้งการอุทิศเวลาและความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเสริมสร้างให้บริษัทมีคณะกรรมการที่เข้มแข็ง

กระบวนการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทเพื่อให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้งควรมีความโปร่งใส ปราศจากอิทธิพลของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมหรือฝ่ายจัดการ และสร้างความมั่นใจให้กับบุคคลภายนอก เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คณะกรรมการควรจัดให้มี คณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ เพื่อช่วยศึกษาและกลั่นกรองงานตามความจำเป็น โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องอาศัยความเป็นกลาง ในการวินิจฉัย และควรกำหนดนโยบาย บทบาท หน้าที่รับผิดชอบ กระบวนการทำงาน เช่น การดำเนินการประชุม และการรายงานต่อคณะกรรมการไว้อย่างชัดเจน

กรรมการทุกคนควรเข้าใจเป็นถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการและลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทเป็นอย่างดีพร้อมที่จะแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเป็นอิสระและปรับปรุงตัวเองให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา กรรมการควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ระวังและรอบคอบ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทและเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นทุกคน โดยได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน นอกจากนี้ กรรมการทุกคนควรอุทิศเวลาให้เพียงพอเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ เป็นหน้าที่ของกรรมการที่ต้องเข้าประชุม คณะกรรมการทุกครั้ง ยกเว้นกรณีที่มีเหตุผลพิเศษจริงๆ

การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของกรรมการโดยตรง กรรมการจึงไม่ควรอนุมัติค่าตอบแทนของตนเอง คณะกรรมการควรจัดให้มีกระบวนการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใสและขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้น ระดับและองค์ประกอบของค่าตอบแทนกรรมการควรเหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ แต่ควรหลีกเลี่ยงการจ่ายที่เกินสมควร

5.2 แนวปฏิบัติที่ดี

5.2.1 โครงสร้างคณะกรรมการ

การกำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการควรประกอบไปด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์กับบริษัท และต้องมีกรรมการที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารอย่างน้อย 1 คน มีขนาดที่เหมาะสม โดยต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่ควรเกิน 12 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาด ประเภท และความซับซ้อนของธุรกิจ และคณะกรรมการควรจัดให้มีการเปิดเผยนโยบายในการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มีความหลากหลาย รวมถึงจำนวนปีการดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทของกรรมการแต่ละคนในรายงานประจำปี และบนเว็บไซต์ของบริษัท

นอกจากนี้คณะกรรมการควรมีกรรมการอิสระที่สามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของฝ่ายจัดการได้อย่างอิสระในจำนวนที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด และกรรมการที่ไม่ได้เป็นกรรมการอิสระ ควรเป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นแต่ละกลุ่ม และควรมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการไว้อย่างชัดเจนในนโยบายการกำกับดูแลกิจการ

สำหรับในกรณีที่ ประธานคณะกรรมการและกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลเดียวกัน ประธานคณะกรรมการไม่เป็นกรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการและกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ประธานคณะกรรมการเป็นสมาชิกในคณะกรรมการ

บริหาร หรือคณะกรรมการ หรือได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหาร คณะกรรมการบริษัทควรประกอบด้วยกรรมการอิสระมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

คณะกรรมการควรพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็น “กรรมการอิสระ” เพื่อให้กรรมการอิสระของบริษัทมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของบริษัท โดยความเป็นอิสระอย่างน้อยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนด นอกจากนี้คณะกรรมการควรกำหนดให้กรรมการอิสระมีวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระครั้งแรก ในกรณีที่แต่งตั้งกรรมการอิสระนั้นให้ดำรงตำแหน่งต่อไป คณะกรรมการควรพิจารณาอย่างสมเหตุสมผลถึงความจำเป็นดังกล่าว และควรเลือกให้กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ

ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่างกัน คณะกรรมการควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการให้ชัดเจน และเพื่อไม่ให้คนใดคนหนึ่งมีอำนาจโดยไม่จำกัด ควรแยกบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการออกจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ

คณะกรรมการควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้กรรมการดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพการทำงานของกรรมการที่ดำรงตำแหน่งหลายบริษัทอย่างรอบคอบ และเพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการสามารถทุ่มเทเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทได้อย่างเพียงพอ โดยควรกำหนดจำนวนบริษัทที่กรรมการแต่ละคนจะไปดำรงตำแหน่งให้เหมาะสมกับลักษณะหรือสภาพธุรกิจของบริษัท ซึ่งไม่ควรเกิน 5 บริษัทจดทะเบียน ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริษัทอาจลดลง หากจำนวนบริษัทที่กรรมการไปดำรงตำแหน่งมีมากเกินไปและควรให้มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้สาธารณชนทราบด้วย

บริษัทควรมีเลขานุการบริษัทซึ่งทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านกฎหมายและด้านกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการรวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ และควรเปิดเผยคุณสมบัติและประสบการณ์ของเลขานุการบริษัทในรายงานประจำปี และบนเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งเลขานุการบริษัทควรได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย การบัญชี หรือการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการบริษัท

5.2.2 คณะกรรมการชดเชย

คณะกรรมการควรจัดให้มีคณะกรรมการชดเชยอื่นเพื่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี ได้แก่ (1) คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทน ทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์ในการจ่ายและรูปแบบค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการเป็นผู้อนุมัติค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง ส่วนค่าตอบแทนของกรรมการ คณะกรรมการจะต้องนำเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นผู้อนุมัติ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนควรเป็นกรรมการอิสระ และประธานก็ควรเป็นกรรมการอิสระเช่นกัน และ (2) คณะกรรมการสรรหา ควรเป็นกรรมการอิสระทั้งคณะ ทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์และกระบวนการในการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งคัดเลือกบุคคลตามกระบวนการสรรหาที่ได้กำหนดไว้ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ซึ่งจะนำเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นผู้แต่งตั้งกรรมการ ทั้งนี้ควรเปิดเผยหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการสรรหากรรมการและผู้บริหารระดับสูงให้ทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการได้แต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการสรรหา หรือคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทน ควรมีการเปิดเผยข้อมูลของที่ปรึกษานั้นไว้ในรายงานประจำปี รวมทั้งความเป็นอิสระ หรือไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยประธานคณะกรรมการไม่ควรเป็นประธานหรือสมาชิกในคณะกรรมการชดเชย เพื่อให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการชดเชยมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุมิติประสงค์ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ คณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนควรมีการประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี เพื่อพิจารณาหารือและดำเนินการใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตน

5.2.3 บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

เรื่องที่ต้องกำหนดให้เป็นหน้าที่ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการมีดังต่อไปนี้ การพิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท เช่น วิสัยทัศน์ และภารกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายทางการเงิน และงบประมาณ เป็นต้น การติดตามและดูแลให้ฝ่ายจัดการดำเนินงานตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนและการดำเนินการกรณีมีการชี้เบาะแส และการดูแลให้การดำเนินธุรกิจต่อเนื่องในระยะยาว รวมทั้งแผนการพัฒนาพนักงาน ความต่อเนื่องของผู้บริหาร

โดยคณะกรรมการควรจัดให้มีนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว คณะกรรมการควรทบทวนนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการส่งเสริมให้จัดทำจรรยาบรรณธุรกิจที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนเข้าใจถึงมาตรฐานด้านจริยธรรมที่บริษัทใช้ในการดำเนินธุรกิจ มีการติดตามการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าวอย่างจริงจัง ควรมีการพิจารณาเรื่องความขัดแย้งของผลประโยชน์อย่างรอบคอบ การพิจารณาการทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ควรมีแนวทางที่ชัดเจนและเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวมเป็นสำคัญ โดยที่ผู้มีส่วนได้เสียไม่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และคณะกรรมการควรกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการและการเปิดเผยข้อมูลของรายการที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ให้ถูกต้องครบถ้วน

ในด้านการดำเนินงานคณะกรรมการควรจัดให้มีระบบการควบคุม ด้านรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและนโยบาย คณะกรรมการควรจัดให้มีบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบระบบการควบคุมดังกล่าว และควรทบทวนระบบที่สำคัญอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และให้เปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี โดยมีการกำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) ให้ครอบคลุมทั้งองค์กร โดยให้ฝ่ายจัดการเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายและรายงานให้คณะกรรมการทราบเป็นประจำ และควรมีการทบทวนระบบหรือประเมินประสิทธิภาพของการจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และให้เปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี และในทุกๆ ระยะเวลาที่พบว่าระดับความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการให้ความสำคัญกับสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าและรายการผิดปกติทั้งหลาย

คณะกรรมการหรือคณะกรรมการตรวจสอบควรให้ความเห็นถึงความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงไว้ในรายงานประจำปี มีการจัดให้มีแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนกับผู้ที่เกี่ยวข้องจะแจ้งเบาะแส หรือผู้มีส่วนได้เสียผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทหรือรายงานต่อบริษัทโดยตรง โดยช่องทางในการแจ้งเบาะแสมากำหนดให้ผ่านกรรมการอิสระหรือกรรมการตรวจสอบของบริษัท เพื่อสั่งการให้มีการตรวจสอบข้อมูลตามกระบวนการที่บริษัทกำหนดไว้และรายงานต่อคณะกรรมการ นอกจากนี้คณะกรรมการควรมีกลไกการกำกับดูแลบริษัทย่อย เพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ในเงินลงทุนของบริษัท โดยคณะกรรมการควรมีหน้าที่ในการพิจารณาความเหมาะสมของบุคคลที่จะส่งไปเป็นกรรมการในบริษัทย่อย เพื่อควบคุมการบริหารให้

เป็นไปตามนโยบายของบริษัท และหลักเกณฑ์ของกฎหมายหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.2.4 การประชุมคณะกรรมการ

บริษัทควรกำหนดการประชุมและวาระการประชุมคณะกรรมการเป็นการล่วงหน้า และแจ้งให้กรรมการแต่ละคนทราบ เพื่อให้กรรมการสามารถจัดเวลาและเข้าร่วมประชุมได้ ซึ่งจำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการควรพิจารณาให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท แต่ไม่ควรน้อยกว่า 6 ครั้งต่อปี ในกรณีที่บริษัทไม่ได้มีการประชุมทุกเดือน บริษัทควรส่งรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการทราบในเดือนที่ไม่ได้มีการประชุม เพื่อให้คณะกรรมการสามารถกำกับควบคุมและดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการได้อย่างต่อเนื่องและทันการณ์ โดยกรรมการทุกคนควรเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนการประชุมคณะกรรมการบริษัททั้งหมดที่ได้จัดให้มีขึ้นในรอบปี

ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการควรร่วมกันพิจารณาเลือกเรื่องเข้าวาระการประชุม โดยควรให้แน่ใจว่าเรื่องที่สำคัญได้นำเข้าร่วมไว้แล้ว โดยเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละคนมีอิสระที่จะเสนอเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัทเข้าสู่วาระการประชุม และควรส่งเอกสารการประชุมให้แก่กรรมการเป็นการล่วงหน้าอย่างน้อย 5 วันทำการก่อนวันประชุม ประธานคณะกรรมการควรจัดสรรเวลาไว้อย่างเพียงพอที่ฝ่ายจัดการจะเสนอเรื่องและมากพอที่กรรมการจะอภิปรายปัญหาสำคัญกันอย่างรอบคอบโดยทั่วกัน ประธานกรรมการควรส่งเสริมให้มีการใช้ดุลยพินิจที่รอบคอบ กรรมการทุกคนควรให้ความสนใจกับประเด็นทุกเรื่องที่น่าสู่ที่ประชุม รวมทั้งประเด็นการกำกับดูแลกิจการ

นอกจากนี้คณะกรรมการควรสนับสนุนให้กรรมการผู้จัดการเชิญผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเพื่อให้รายละเอียดเพิ่มเติมในฐานะผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาโดยตรง และเพื่อให้มีโอกาสรู้จักกับผู้บริหารระดับสูงสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาแผนการสืบทอดงาน คณะกรรมการควรเข้าถึงสารสนเทศที่จำเป็นเพิ่มเติมได้จากกรรมการผู้จัดการ เลขานุการบริษัท หรือผู้บริหารอื่นที่ได้รับมอบหมาย ภายในขอบเขตนโยบายที่กำหนด และในกรณีที่จำเป็น คณะกรรมการอาจจัดให้มีการเห็นอิสระจากที่ปรึกษาหรือผู้ประกอบวิชาชีพภายนอก โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัท ควรมีนโยบายให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมีโอกาสที่จะประชุมระหว่างกันเองตามความจำเป็น เพื่ออภิปรายปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการที่อยู่ในความสนใจโดยไม่มีฝ่ายจัดการร่วมด้วย และควรแจ้งให้กรรมการผู้จัดการทราบถึงผลการประชุมด้วย

5.2.5 การประเมินตนเองของคณะกรรมการ

คณะกรรมการควรประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาผลงานและปัญหา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป โดยควรกำหนดบรรทัดฐานที่จะใช้เปรียบเทียบกับผลปฏิบัติงานอย่างมีลักษณะ ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการควรประเมินทั้งคณะและรายบุคคล รวมทั้งเปิดเผยหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และผลการประเมินในภาพรวมไว้ในรายงานประจำปีด้วย ซึ่งบริษัทควรจัดให้มีที่ปรึกษาภายนอกมาช่วยในการกำหนดแนวทาง และเสนอแนะประเด็นในการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอย่างน้อยทุกๆ 3 ปี และเปิดเผยการดำเนินการดังกล่าวไว้ในรายงานประจำปี

5.2.6 ค่าตอบแทน

ค่าตอบแทนของกรรมการควรจัดให้อยู่ในลักษณะที่เปรียบเทียบได้กับระดับที่ปฏิบัติอยู่ในอุตสาหกรรม ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ ขอบเขตของบทบาทและความรับผิดชอบ (Accountability and Responsibility) รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกรรมการแต่ละคน กรรมการที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เช่น เป็นสมาชิกของคณะกรรมการ ชุดย่อยควรได้รับค่าตอบแทนเพิ่มที่เหมาะสมด้วย

ค่าตอบแทนของกรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูงควรเป็นไปตามหลักการและนโยบายที่กำหนดภายในกรอบที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น และเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท โดยระดับค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนจูงใจควรสอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารแต่ละคนและต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้ถือหุ้นได้รับ

กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารทั้งหมดหรือคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนควรเป็นผู้ประเมินผลกรรมการผู้จัดการเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาค่าตอบแทนของกรรมการผู้จัดการ โดยใช้บรรทัดฐานที่ตกลงกันล่วงหน้าตามเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งรวมถึงผลปฏิบัติงานทางการเงิน ผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในระยะยาว การพัฒนาผู้บริหาร เป็นต้น นอกจากนี้ผลการประเมินข้างต้นควรเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประธานกรรมการหรือกรรมการอาวุโสควรเป็นผู้สื่อสารผลการพิจารณาให้กรรมการผู้จัดการทราบ

5.2.7 การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

คณะกรรมการควรส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้มีการฝึกอบรมและการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องในระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัท เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรจัดให้มีโครงการสำหรับพัฒนาผู้บริหารเป็นประจำทุกปี ทุกครั้งที่มีการ

แต่งตั้งกรรมการใหม่ ฝ่ายจัดการควรจัดให้มีเอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการใหม่ รวมทั้งการจัดแนะนำลักษณะธุรกิจ และแนวทางการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้แก่กรรมการใหม่ และคณะกรรมการควรกำหนดให้กรรมการผู้จัดการรายงานเพื่อทราบเป็นประจำถึงแผนการพัฒนาและสืบทอดงาน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: 2556)

2.2 แนวคิด Triple Bottom Line

Triple Bottom Line หมายถึง การสร้างสมดุลกับมุมมองทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยการดำเนินธุรกิจจะต้องดำเนินไปพร้อมกันทั้งการสร้างการเติบโตของธุรกิจ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการเกื้อกูลต่อสังคมรอบข้าง รวมถึงการดำเนินกิจการด้านความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล (สฤณี อาชวานันทกุล, 2553) ซึ่งแนวคิด Triple Bottom Line มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1) เป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมภายใต้ข้อจำกัดทางสภาพแวดล้อมโดยที่การพัฒนานั้นจะไม่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการที่จำเป็นของคนในรุ่นหลัง

2) คำนึงถึงมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีความเชื่อมโยงกัน อาทิเช่น การขจัดปัญหาความยากจน จำเป็นต้องคำนึงถึงการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและความเป็นธรรมทางสังคมไปพร้อมๆ กัน

3) มีความมุ่งหมายที่จะบรรลุถึงสถานะที่ก่อให้เกิดยั่งยืนแก่สังคมโลกโดยรวม ไม่ใช่เพื่อความยั่งยืนหรือความสามารถในการอยู่รอดขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง ซึ่งหมายถึง วิธีการบริโภคอย่างยั่งยืน และแหล่งทรัพยากรที่ยั่งยืน (ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2555)

แนวคิดตามหลักไตรภพหรือ แนวคิด Triple Bottom line ถูกใช้เป็นที่เครื่องมือในการวัดและการประเมินผลการดำเนินงานของธุรกิจผ่าน 3 ด้านที่สำคัญ นั่นก็คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม โดยแนวคิดนี้ได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อรายงานข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงิน เนื่องจากแนวคิดนี้แสดงให้เห็นว่ากำไรของกิจการอาจจะไม่ได้เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดในการแสดงมูลค่าความมั่นคงของกิจการ แต่นโยบาย การกำหนดเป้าหมาย ตลอดจนกลยุทธ์และขีดความรู้ความสามารถของกิจการในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียจะสร้างผลกำไรควบคู่กับการเจริญเติบโตในลักษณะของการได้ประโยชน์ร่วมกันทุกด้านทั้งด้านชุมชน ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมก็จะได้รับการสนับสนุนและฟื้นฟูให้เกิดการ

เจริญเติบโตแข็งแรงไปพร้อมกับกิจการ ซึ่งในที่สุดแล้วกิจการก็จะได้รับการสนับสนุนที่ดีกลับคืนมาเช่นเดียวกัน

แนวคิด Triple Bottom Line หรือแนวคิดตามหลักไตรภพได้ถูกพัฒนาจาก John Elkington (1997) ผู้คิดหาเครื่องมือวัดผลการดำเนินงานของกิจการทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน มีการสร้างผลตอบแทนให้แก่สังคม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ประสิทธิภาพของการวัดผลการดำเนินงานตามแนวคิด Triple Bottom Line ทำให้หลาย ๆ กิจการไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่แสวงหากำไร องค์กรไม่แสวงหากำไร หรือแม้กระทั่งหน่วยงานภาครัฐเองได้นำการรายงานตามแนวคิด Triple Bottom Line มาใช้ในองค์กรตนเองเพื่อวัดและประเมินผลการดำเนินงานซึ่งการรายงานตามแนวคิด Triple Bottom Line ในปัจจุบันทาง The United Nations Environmental Program (UNEP) ได้กำหนดตัวชี้วัดของการรายงานตามแนวคิด Triple Bottom Line ภายใต้หัวข้อ Global Reporting Initiation (GRI 2008) ทำให้เกิดมาตรฐานเดียวกันเมื่อมีการรายงาน (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2556)

2.3 การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line

การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line จะประกอบด้วย 3 องค์กรประกอบ ซึ่งได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะและคณะ, 2552) โดยการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ (Economic Disclosures) จะกล่าวถึงการรายงานทางการเงิน โดยการเปิดเผยข้อมูลส่วนนี้จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และจะเป็นการพิจารณาถึงความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ และผลกระทบของการดำเนินธุรกิจของกิจการที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจ หมายความว่า การที่กิจการมีความมั่งคั่งของผลประกอบการขององค์กร ซึ่งในส่วนนี้จะหมายถึงตัวเลขที่กิจการได้นำเสนอออกมาเป็นตัวเงิน ซึ่งก็คือ กำไรสุทธิของกิจการที่จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนจะได้รับ การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม (Social Disclosures) สำหรับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมนี้ จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคนในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกิจการ และแรงงานภายในกิจการ เพื่อให้เกิดความยุติธรรม เทียบธรรมและการเจริญก้าวหน้าของพนักงานในกิจการควบคู่กับการเจริญเติบโตของกิจการ เพื่อให้เกิดการสมดุลซึ่งแนวคิดนี้ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อกิจการเจริญเติบโตไปในทิศทางที่ดีขึ้น พนักงานในกิจการรวมทั้งชุมชนใกล้เคียงก็ต้องเจริญเติบโตไปพร้อมๆ กับกิจการ ถ้าหากไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว การเติบโต

ของกิจการก็จะเป็นการเติบโตแบบไม่ยั่งยืนและไม่มั่นคง และด้านที่สามเป็นการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Disclosures) สำหรับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร และผลกระทบของการดำเนินกิจการที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ดิน อากาศ น้ำ ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งสุขภาพอนามัย เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืน โดยจะให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กับการเจริญเติบโตของกิจการ เน้นการทำธุรกิจแบบให้ประโยชน์แก่สิ่งแวดล้อม รวมทั้งลดผลกระทบที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อม หรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตและพัฒนาไปพร้อมๆ กัน ทั้งการพัฒนากิจการ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่เอาโรคเอาเปรียบสิ่งแวดล้อม

การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในต่างประเทศ

หากจะกล่าวถึงการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่ทุกองค์กรล้วนแต่มีคู่แข่ง ปัญหาและอุปสรรคมากมายให้เผชิญ สิ่งที่น่าสนใจ คือ องค์กรจำเป็นต้องมีการป้องกันความเสี่ยง หรือลดความเสี่ยงเดิมไม่ให้เกิดขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการดำเนินงานภายในองค์กรที่เข้มแข็ง การวางแผนในการดำเนินธุรกิจที่ชาญฉลาด และความพร้อมที่จะรับมือและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาธุรกิจทางด้านเศรษฐกิจที่หมายถึงตัวเงินเพียงอย่างเดียว อาจไม่ทำให้กิจการก้าวไปสู่จุดหมายได้ในอนาคต หากแต่ควรมองสิ่งที่มีอยู่รอบข้างของกิจการ นั่นคือ การมองผลประโยชน์ของสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือที่เรียกว่า “Triple Bottom Line” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศอเมริกา ซึ่งมีการปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายและมีการผลักดันจากภาครัฐและเอกชนให้แต่ละองค์กรนำไปใช้ ซึ่งผู้ลงทุนได้เห็นความสำคัญและนำไปใช้ในการวิเคราะห์โอกาสในการร่วมลงทุนในกิจการใดกิจการหนึ่ง อย่างในทวีปอเมริกาเหนือมีสถาบัน Ceres and the Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) ที่ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2545 เพื่อจัดอันดับและให้รางวัลแก่องค์กรที่มีผลรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ดีที่สุดของทุกๆ ปี หรือจะเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2544 ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ดำเนินงานด้านการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบ Triple Bottom Line และช่วยผลักดันองค์กรต่างๆ ที่เป็นสมาชิกให้ตระหนักและเพื่อให้ดำเนินธุรกิจไปในแนวทางนี้ นอกจากนี้ Murray Darling กรรมการผู้จัดการ Starbucks Coffee Thailand กล่าวว่า ทางบริษัทได้ริเริ่มโครงการ Shared Planet ที่ให้คำมั่นสัญญาว่าจะทำธุรกิจในวิถีที่คิดถึงสังคม สิ่งแวดล้อม และโลก ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อย Ethical Sourcing, Environmental Stewardship และ Community Involvement เป็นการรับผิดชอบต่อสังคมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ อย่างไรก็ตาม ถึงจะมีความ

ตั้งใจมากแค่ไหนแต่สตาร์บัคส์ก็ไม่มีทางทำสิ่งเหล่านี้สำเร็จได้ด้วยตัวคนเดียว การร่วมมือกับ 4 พันธมิตรเอ็นจีโอทั้งหลาย ประกอบด้วย Conservation International (CI) Fair Trade, Earthwatch และ International Youth Foundation เพื่อช่วยเติมเต็มความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในทั้งสามด้านให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 2552)

การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในประเทศไทย

สำหรับการเปิดเผย Triple Bottom Line ในประเทศไทยนั้น ยังไม่เป็นที่รู้จักกันเท่าที่ควร สาเหตุหลักๆ น่าจะมาจากการขาดการผลักดันและสนับสนุนจากภาครัฐและประชาชนในประเทศไทยนั้น ยังขาดการรับรู้ถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ซึ่งแท้จริงแล้วประเทศไทยควรจะนำแนวคิดนี้มาใช้มานานแล้ว แต่เนื่องจากประเทศไทยมีลักษณะของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ รวมถึงสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายมีความเป็นตัวของตัวเองสูง หากมีการทำธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในประเทศแล้ว จะเกิดผลกระทบได้ง่ายต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่สำหรับสถานการณ์ปัจจุบันนี้ค่อนข้างน่าจะเป็นห่วง เนื่องจากกิจการส่วนใหญ่ไม่ค่อยคำนึงถึงความสำคัญของสังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความสัมพันธ์กันของทั้ง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ธุรกิจส่วนมากในประเทศไทยจึงมุ่งเน้นเพียงแต่การทำกำไรสูงสุดให้กับกิจการ โดยที่กิจการจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น (Shareholders) มากที่สุด โดยไม่มองถึงผู้มีส่วนร่วม (Stakeholder) ซึ่งแท้จริงแล้ว การทำเช่นนี้ไม่ได้ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนแก่ธุรกิจเป็นแค่เพียงกำไรในช่วงสั้นๆ หากแต่การคำนึงถึงชุมชนและสิ่งแวดล้อม การคืนกำไรให้กับสังคม จะเป็นการสร้างความยั่งยืนที่แท้จริงให้กับบริษัทโดยที่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมั่นคง

แม้ว่าการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในประเทศไทยจะยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร แต่ในหลายๆ องค์กรก็ได้นำมาเป็นกลยุทธ์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสีย อาทิ เช่น บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท แอดวานซ์ อิน โฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เป็นต้น ซึ่งการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามแต่ละองค์กร ลักษณะการประกอบธุรกิจและผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจว่ามีผลกระทบด้านใดมากที่สุด ตัวอย่างของการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line อาทิเช่น บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) ได้มีการแจกของช่วยเหลือชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากสภาวะน้ำท่วม มีการมอบทุนการศึกษาให้นักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในโรงเรียนต่างๆ และมีการจัดแข่งขันกีฬา

ฟุตบอลเยาวชนเพื่อชิงเงินรางวัลจากทางบริษัท และอีกตัวอย่างเป็นบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้มีการแก้ปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นกับโลกในอนาคต เกี่ยวกับปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก การเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ของคนชนบทไปสู่ชุมชนเมือง ส่งผลให้มีความต้องการด้านพลังงานและทรัพยากรต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งจากปัญหานี้ทำให้ภาคธุรกิจ นักวิจัย นักวิชาการ และเอ็นจีโอทั่วโลก ต่างหันมาตระหนักถึงความสำคัญในส่วนนี้และร่วมกันถกคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืน โดยมีการมองโลกในระยะยาวขึ้น และให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนในสังคมเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ภาคธุรกิจเองก็ต้องปรับตัวไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งแนวทางที่จะนำไปสู่จุดนั้น ก็คือการใช้ความสำคัญกับแนวคิด Triple Bottom Line ให้มากยิ่งขึ้น นั่นก็คือการสร้างสมดุลกับมุมมองด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินธุรกิจภาคธุรกิจจะพัฒนาและเจริญเติบโตต่อไปไม่ได้หากภาคธุรกิจไม่คำนึงถึง การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการเชื่อมต่อกับสังคมรอบข้าง รวมถึงการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจได้ ในอนาคตการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line จึงเป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 2552)

ซึ่งเห็นได้ว่าการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในประเทศไทยมักจะเกิดจากบริษัทขนาดใหญ่แทบทั้งสิ้น แต่แท้จริงแล้ว Triple Bottom Line ควรนำไปใช้กับองค์กรในทุกๆ ระดับ เพราะไม่ว่ากิจการจะเล็กหรือใหญ่ก็ล้วนแต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมแทบทั้งสิ้น

2.4 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ซึ่งนิยมใช้ในการวิจัย คือ แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรม (Legitimacy Theory) และทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

2.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรม (Legitimacy Theory)

แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรม อธิบายถึงอำนาจในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลของบริษัทและทรัพยากรธรรมชาติ สำหรับการดำเนินธุรกิจว่าในที่สุดแล้ว บริษัทจะได้รับสิทธิและอำนาจนั้นมาจากสังคมในลักษณะที่เป็นใบอนุญาตชั่วคราว ภายใต้เงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจของบริษัทซึ่งต้องตรงตามความคาดหวังของสังคม และต้องมองย้อนกลับถึงธรรมาภิ

บาลของบริษัท ซึ่งกระบวนการดำเนินการธุรกิจมีผลกระทบต่อสังคมหรือไม่ มีการทำนุบำรุงสังคมในวงกว้างหรือไม่ ซึ่งสังคมจะทำการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ความเจริญก้าวหน้าหรือความอยู่รอดของบริษัทจึงอยู่ที่บริษัทได้ดำเนินการตรงตามสิ่งที่สังคมคาดหวังมากน้อยเพียงใด

อนันตชัย ยูประถม (2550) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรมเป็นการอธิบายถึงอำนาจในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลของบริษัทสำหรับการดำเนินธุรกิจว่าแท้จริงแล้ว บริษัทได้รับสิทธิและอำนาจนั้นมาจากสังคมในลักษณะที่เป็นใบอนุญาตชั่วคราว ภายใต้เงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจของบริษัทต้องตรงตามความคาดหวังของสังคมโดยรวม เช่น สินค้าและบริการสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่สังคมได้หรือไม่ ในเชิงของความรับผิดชอบต่อสังคมก็ยังคงยังไม่เพียงพอต้องมีการมองย้อนกลับไปถึงธรรมชาติของ บริษัทว่า กระบวนการดำเนินธุรกิจมีผลกระทบต่อสังคมหรือไม่ มีการทำนุบำรุงสังคมในวงกว้างหรือไม่ ซึ่งสังคมจะทำการตรวจสอบอยู่เสมอ ดังนั้น ความเจริญก้าวหน้าหรือความอยู่รอดของบริษัทจึงอยู่ที่บริษัทได้ดำเนินการตรงตามสิ่งที่สังคมคาดหวังมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ Cormier and Gardon (2001) ได้มีการชี้แนะถึงสิ่งที่องค์กรสามารถปฏิบัติเพื่อให้การกระทำกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรนั้นชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่

1. องค์กรต้องปรับผลลัพธ์ เป้าหมาย และวิธีการในการปฏิบัติให้สอดคล้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย
2. องค์กรต้องมีการติดตามข่าวสารในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคม เพื่อให้วิธีการปฏิบัติ ผลที่ได้รับ และมูลค่าขององค์กรสอดคล้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย
3. องค์กรต้องพยายามสื่อสารและแสดงให้สังคมได้เห็นถึงสัญลักษณ์ คุณค่า หรือประเพณีขององค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมาย

องค์กรที่ต้องการอยู่รอดต่อไปในสังคมจะต้องดำเนินกิจกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมายและพยายามเปิดเผยข้อมูลต่างๆ โดยความสมัครใจ เพื่อพิสูจน์ให้สังคมเห็นว่าองค์กรเป็นพลเมืองดีของสังคมและเพื่อเป็นหลักประกันว่าองค์กรจะสามารถดำเนินธุรกิจและอยู่รอดต่อไปได้ในสังคม (Guthrie and Parker, 1989)

ดังนั้นทฤษฎีความชอบธรรมจึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่ออธิบายว่าบริษัทจะอยู่รอดในสังคมได้นั้น บริษัทจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้วยความถูกต้องชอบธรรม เพื่อเป็นการพิสูจน์ให้ผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ

สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างจริงจัง และเป็นการทำให้บริษัทอยู่รอดต่อไปในสังคมอย่างยั่งยืน และอธิบายถึงลักษณะและระดับในการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน websites ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.4.2 ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นนโยบายของบริษัทที่สร้างผลกระทบกับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัทฝ่ายต่างๆ ของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย ลูกค้า พนักงาน ผู้ถือหุ้น คู่ค้า คู่แข่ง ภาครัฐ และชุมชน แนวคิดนี้มองว่าบริษัทมีภาระที่จะต้องตอบสนองความต้องการให้แก่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของตนหรืออีกนัยหนึ่ง แนวคิดนี้เป็นเรื่องการจัดการผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Management) โดยพิจารณาความต้องการ (Need) ความสนใจ (Interest) และผลกระทบ (Effect) ที่เกิดขึ้นจากนโยบายและการดำเนินงานของบริษัท เพราะบริษัทจะสามารถดำรงอยู่และดำเนินกิจการเจริญก้าวหน้าหรือล่มสลาย ถือเป็นความชอบธรรมของผู้ที่มีส่วนได้เสียกับบริษัทเป็นผู้กำหนด (อนันตชัย ชูประดม, 2550)

นอกจากนี้ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียยังขยายความเข้าใจถึงธรรมชาติของบริษัทที่ควรพิจารณาผู้มีส่วนได้เสียใหม่ในมุมมองที่กว้างกว่าเดิม โดยบริษัทได้รับการคาดหวังให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ดูแลผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น รวมทั้งสนใจดูแลผู้มีส่วนได้เสียที่นิ่งเงียบ เช่น ชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม (Simmons, 2004)

โดยมุมมองจากแนวคิดนี้มุ่งไปยังนโยบายของบริษัทที่จะสร้างผลกระทบให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัท อันได้แก่ ลูกค้า พนักงาน ผู้ถือหุ้น คู่ค้า คู่แข่ง ภาครัฐ และชุมชน เป็นต้น โดยบริษัทมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยพิจารณาถึงความต้องการและความสนใจและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายการดำเนินงานของบริษัท เพราะการที่บริษัทจะสามารถดำรงอยู่ด้วยความเจริญก้าวหน้าได้นั้น ถือเป็นความชอบธรรมของผู้มีส่วนได้เสียที่จะเป็นผู้กำหนดอนาคตของบริษัท ดังนั้นทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย จึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพื่ออธิบายระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของกิจการ และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line กับการกำกับดูแลกิจการ ในด้านโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ซึ่งประกอบด้วย สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดย

รัฐบาล และในด้านแนวปฏิบัติของคณะกรรมการ ประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

2.5 ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Websites ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จักรวดี ขอบพิเชียร และคณะ (2552ก) ได้ศึกษาผลกระทบการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในรายงานประจำปีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบของการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 389 บริษัทซึ่งไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการพิทักษ์ทรัพย์หรือกำลังฟื้นฟูกิจการ และไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงิน เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ.2549 และข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ www.stsmart.com ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีการหาค่าของระดับการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก ผลการวิจัย พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารและบริษัทมีการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในทางตรงข้ามกับอัตราส่วนของสมาชิกครอบครัวและอัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ลักษณะของการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือร่วมกับขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบและการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบภายในสามารถช่วยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของธุรกิจเพิ่มขึ้น

จักรวดี ขอบพิเชียรและคณะ (2552ข) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของธุรกิจและลักษณะการกำกับดูแลกิจการกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของธุรกิจและลักษณะการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม

ของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 412 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ.2549 และจากข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ www.setsmart.com ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการวัดค่าระดับของการเปิดเผยข้อมูลวิธีถ่วงน้ำหนัก และระดับของการเปิดเผยข้อมูลวิธีการนับจำนวนคำ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Window โดยใช้สถิติพรรณนาเพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนความถี่ และจำนวนร้อยละ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) ลักษณะเฉพาะสัมพันธ์กับโครงสร้างของธุรกิจ นั่นคือขนาดของธุรกิจที่วัดจากขนาดของสินทรัพย์รวม ยอดขายสุทธิและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดมีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ สังคม (2) ลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และอัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ลักษณะของกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร อัตราส่วนของกรรมการจากภายนอกที่ไม่เป็นผู้บริหารและอัตราส่วนของสมาชิกครอบครัวมีอิทธิพลเชิงลบต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม

จักรวดี ขอบพิเชียรและคณะ (2552ค) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมผ่านลักษณะการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ผ่านลักษณะการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ. 2549 และฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ www.setsmart.com ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า (1) ลักษณะเฉพาะของธุรกิจสัมพันธ์กับโครงสร้างของธุรกิจ นั่นคือ ขนาดของธุรกิจที่วัดจากขนาดของสินทรัพย์รวม ยอดขายสุทธิ และมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด และลักษณะเฉพาะสัมพันธ์กับการตลาดของธุรกิจ นั่นคือ บริษัทที่มีขอบเขตการดำเนินธุรกิจเป็นแบบบริษัทในเครือมีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม (2) ลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการบริษัท อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร อัตราส่วนจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัท ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน ซึ่งประกอบด้วย มีการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบภายใน

และลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก ซึ่งประกอบด้วย มีผู้สอบบัญชีภายนอกมาจาก สำนักงานตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ สังคม นอกจากนี้ลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และอัตราส่วนของสมาชิกครอบครัว มีอิทธิพลเชิงลบต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม (3) ลักษณะการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ บริษัทมีการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบภายใน อัตราส่วนของ กรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และอัตราส่วนของสมาชิกครอบครัว มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะเฉพาะของ ธุรกิจ กับตัวแปรตาม คือ ระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของกิจการ

จักรวาลิ ขอบพิเชียร (2552) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแล กิจการกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 389 บริษัทซึ่ง ไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการพิทักษ์ทรัพย์หรือกำลังฟื้นฟูกิจการ และไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงิน เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ.2549 และข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ www.stsmart.com ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีการหาค่าของระดับการเปิดเผย ข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก พบว่า 1)ค่าเฉลี่ยของระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมจากวิธี ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนักอยู่ในระดับต่ำและวิธีดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบการนับ จำนวนคำสูงกว่าเกณฑ์ และ 2)ลักษณะของคณะกรรมการบริษัทที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับการ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม และลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนของ กรรมการที่เป็นผู้บริหารและอัตราส่วนของสมาชิกครอบครัว มีอิทธิพลเชิงลบต่อระดับการ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม

จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการ การวิจัยเชิงประจักษ์ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยและเปรียบเทียบระดับความมีอิทธิพลของแต่ละปัจจัย ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการ เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการ ปัจจัยที่ นำมาศึกษา ได้แก่ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ความมีอิทธิพลของผู้ถือหุ้น ความมีอิทธิพลของ เจ้าหนี้ และรางวัลด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีขนาดบริษัทและกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัวแปรควบคุม กลุ่มตัวอย่างคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี 2547 จำนวน 246

บริษัท เทคนิคทางสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนา กระดาษทำการเพื่อใช้วัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม จากการทบทวนวรรณกรรม ผล การศึกษาพบว่า รางวัลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล สิ่งแวดล้อมของทั้งสองอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นซึ่งประกอบด้วยผล การดำเนินงานการเงิน ความมีอิทธิพลของผู้ถือหุ้น และความมีอิทธิพลของเจ้าหนี้ ไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของทั้งสองอุตสาหกรรม ระดับความมีอิทธิพลของทุก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันระหว่างสอง อุตสาหกรรม โดยบริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก และ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม นอกจากนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล สิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมการผลิต อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในขณะที่ อุตสาหกรรมบริการอยู่ในระดับต่ำ

โชติญาณ์ หิตาพงศ์ (2549) ศึกษาคุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อระดับการ เปิดเผยข้อมูลใน “คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน” ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะต่างๆ ของบริษัท ได้แก่ โครงสร้างการเป็นเจ้าของ สัดส่วนกรรมการอิสระ อายุการ ดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง และการถือหุ้น โดยชาวต่างชาติ กับระดับของการเปิดเผยข้อมูลในคำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผล การดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประชากรในการศึกษา ครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 272 บริษัท โดยใช้ กระดาษทำการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) และใช้การ วิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับคำของข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารมี ระดับการเปิดเผยข้อมูลดีกว่ากลุ่มอื่น การกระจุกตัวของการถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับ ของการเปิดเผยข้อมูลและสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับของ การเปิดเผยข้อมูล อายุการดำเนินงานมีทิศทางความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล

จิตติมา กิ่งแก้ว (2555) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบริษัทจดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์ ที่มีข้อมูลปี 2553 สำหรับใช้ในการศึกษานี้ครบถ้วน จำนวน 381 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงิน รายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 ผลการศึกษาพบว่า บริษัทร้อยละ 23.40 มีระดับการเปิดเผยข้อมูล 0-9% โดยการเปิดเผยข้อมูลด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.90 รองลงมาคือ ข้อมูลด้านความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 71.10 และข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมคิดเป็นร้อยละ 66.10 และพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรม บรรษัทภิบาล และสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ขณะที่โครงสร้างหนี้สินมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางตรงข้ามกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ณิชาวรรณ วิชัยดิษฐ์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการศึกษารายบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในปี 2552 และได้รับการประเมินรายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ประจำปี 2552 จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย จำนวน 215 บริษัท วิธีการศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งรวบรวมจากรายงานประจำปี รายงานการดำเนินงานด้านสังคมของบริษัท เว็บไซต์ของบริษัท และข้อมูลอื่นๆ ที่รวบรวมไว้อยู่ในระบบเผยแพร่ข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เทคนิคทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษา พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับต่ำ โดยเปิดเผยในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ขนาดของบริษัทและประเภทอุตสาหกรรม โดยขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมแตกต่างกันมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ และอายุของกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

ณิชาพิมพ์ จีระสกุลชัย (2551) ได้ศึกษาการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีปี 2549 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีปี 2549 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเปิดเผยดังกล่าว ให้สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการปี 2549 ที่กำลังจะออกมาบังคับใช้ในปี 2549 โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56 – 1) สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2548 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 341 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติพรรณนาเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของข้อมูล พบว่า บริษัทจดทะเบียนมีคะแนนการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ย ร้อยละ 61.75 โดยมีคะแนนการเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ 15 ข้อเดิมเฉลี่ยร้อยละ 75.71 และคะแนนการเปิดเผยข้อมูลตามหลักการปี 2549 (เรื่องที่กำหนดเพิ่มเติม) เฉลี่ยร้อยละ 38.31 พบว่าหากพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลในกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า มีการเปิดเผยข้อมูลโดยเรียงลำดับดังนี้ ทรัพยากร (50.40%) เทคโนโลยี (43.20%) สินค้าอุปโภคบริโภค (39.00%) อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (38.71%) เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (37.32%) สินค้าอุตสาหกรรม (35.89%) และบริการ (35.31%) หากพิจารณาตามหลักการ 5 หมวด พบว่า คะแนนโดยเฉลี่ยของทุกหมวดต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งหลักการที่ได้คะแนนการเปิดเผยน้อยที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่งคำถามล่วงหน้าก่อนวันประชุม (2.35%) ในหมวดสิทธิของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นหมวดที่มีคะแนนการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง คือ ภาครัฐและภาคเอกชนควรจะร่วมมือกันอย่างจริงจังในการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการ เพื่อพัฒนาหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนให้สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีปี 2549 ให้ดียิ่งขึ้น

ณัฐวรรณ ศิริชนันท์ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยของบริษัท ได้แก่ ขนาดองค์กร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของกิจการ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแต่ละหมวดอุตสาหกรรม โดยทำการศึกษาจากงบการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม ระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2548 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ รวมถึงทดสอบของกรูสกาล-วัลลิส ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมวัตถุดิบและ

สินค้าอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางและอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูล คือ ขนาดองค์กร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไร โดยขนาดองค์กร โครงสร้างความเป็นเจ้าของ และอายุการดำเนินงานมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ ส่วนโครงสร้างเงินทุนและความสามารถในการทำกำไรมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางบวก นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธาริณี จวงมูทิตา (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2548 โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 341 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติทดสอบ t และใช้วิธีการคำนวณหาค่า Eta พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีขนาดของคณะกรรมการโดยเฉลี่ย 11 คน สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารโดยเฉลี่ย 35.04% ของกรรมการทั้งหมด สัดส่วนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ย 34.39% ของกรรมการทั้งหมด และบริษัทร้อยละ 86.51 มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ สำหรับผลการศึกษากำกับดูแลกิจการ พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีคะแนนการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 67.82 ส่วนผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน พบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีเพียงขนาดของคณะกรรมการบริษัทเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เบญจพร โมกขะเวส (2551) ศึกษาลักษณะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ลักษณะของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะการบริหารและโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัท (ตัวแปรอิสระ) พบว่าสัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการ

บริษัท สัดส่วนของกรรมการทุกคนที่เข้าประชุมต่อปีต่อจำนวนการประชุมคณะกรรมการบริษัท ทั้งหมดต่อปี จำนวนกรรมการที่เป็นอิสระในคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนของกรรมการ ตรวจสอบทุกคนที่เข้าประชุมต่อปีต่อจำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดต่อปี จำนวนกรรมการตรวจสอบที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ในคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนต่ำกว่าเกณฑ์ นอกจากนี้มีการแยกบทบาทของประธาน กรรมการและประธานกรรมการบริหารอยู่ในระดับคุณภาพต่ำ มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยก เป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัทอยู่ในระดับคุณภาพสูง ประธานกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการ อิสระอยู่ในระดับคุณภาพสูงมาก และประธานอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการ อิสระอยู่ในระดับคุณภาพ ต่ำมาก ลักษณะของผู้ถือหุ้น (ตัวแปรอิสระ) พบว่าร้อยละของจำนวน หุ้นที่ถือโดยประธานกรรมการบริหารและครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ประธาน กรรมการบริหารที่มีความเข้มข้นการเป็นเจ้าของในระดับสูงมีจำนวนบริษัทน้อยกว่าประธาน กรรมการบริหารที่เป็นเจ้าของที่มีความเข้มข้นในระดับต่ำ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกที่มีการ ควบคุมผู้ถือหุ้นมีจำนวนบริษัทมากกว่า ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกที่ไม่มีการควบคุมผู้ถือหุ้น ผู้ ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรก ผู้ซึ่งไม่เป็นกรรมการที่ผู้บริหารมีจำนวนบริษัทน้อยกว่าผู้ถือหุ้นราย ใหญ่อันดับแรก ผู้ซึ่งเป็นกรรมการที่ผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งเป็นสมาชิก ครอบครัวมีจำนวนบริษัทมากกว่าผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งไม่เป็นสมาชิกครอบครัว และ ลักษณะเฉพาะของธุรกิจ (ตัวแปรอิสระ) พบว่าอัตราส่วนกำไรต่อยอดขาย อัตราส่วนผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทมี ขอบเขตการค้าเน้นธุรกิจเป็นแบบบริษัทในเครือ และบริษัทมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตภายนอกมา จากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ มีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ขนาดของสินทรัพย์รวม และเลขกำลังของฐานสองของสินทรัพย์รวมมีแนวโน้มสูงกว่าเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ของธุรกิจและการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยลักษณะการ บริหารและโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัท (ตัวแปรอิสระ) ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อระดับของ การเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

มีทนาย สุทธิพันธุ์ (2555) ได้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงาน ประจำปีของบริษัท : กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี โดย บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงการทดสอบหาความสัมพันธ์ ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูล

โดยใช้ 50 บริษัทขนาดใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับค่าของ ข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี พ.ศ.2553 ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจำนวน 48 บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี หัวข้อการกำกับดูแลได้รับความนิยมนในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด แต่บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยข้อมูลต่ำสุด ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบความสัมพันธ์ของลักษณะของอุตสาหกรรมและประเภทของเจ้าของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อจำกัดของงานวิจัย คือ ปริมาณของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา และเครื่องมือที่นำมาใช้วิเคราะห์เนื้อหา

มีทนาย สุทธิพันธุ์และสุทธิรักษ์ เพชรหิน (2556) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาขอบเขต ปริมาณ รูปแบบการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินและกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร 2) เพื่อทดสอบความแตกต่างของปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ในปี พ.ศ.2550 และปี พ.ศ.2554 3) เพื่อทดสอบความแตกต่างของปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินและกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร โดยใช้แบบเก็บข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินและกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.2550 และ พ.ศ.2554 เทคนิคทางสถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของตัวอย่างที่ต้องศึกษา และสถิติเชิงอนุมาน ใช้ทดสอบความแตกต่างของปริมาณการเปิดเผยข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของทั้งสองกลุ่มอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2554 และพบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ระหว่างบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินและอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ข้อจำกัดในการศึกษาคือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มากนัก และผู้ศึกษามุ่งศึกษาด้านปริมาณของการเปิดเผยข้อมูล โดยมิได้พิจารณาถึงคุณภาพ

เมธาวดี อ่อนรู้ที่ (2556) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ในปี พ.ศ.2552 และปี พ.ศ.2554 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 บริษัท โดยการศึกษาในรายงานประจำปี พ.ศ.2552 และปี พ.ศ.2554 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับค่าของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี พ.ศ.2552 และปี พ.ศ.2554 โดยบริษัทกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่วนบริษัทกลุ่มการเงินและกลุ่มอสังหาริมทรัพย์มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดในการทดสอบความสัมพันธ์การศึกษาครั้งนี้ไม่พบว่าการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

ศุกันยา ห้วยผัด (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อสำรวจคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของการมีกรรมการที่เป็นเครือญาติ ระดับของการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ สัดส่วนของกรรมการอิสระและการรวมตำแหน่งของประธานกรรมการกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอาจจะได้รับผลกระทบจากตัวแปรอื่น ผู้วิจัยจึงนำขนาดของบริษัท ผลการดำเนินงาน และประเภทอุตสาหกรรม เข้ามาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการควบคุมผลการศึกษานี้ โดยรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2548 จำนวน 80 บริษัท เทคนิคทางสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยกระดาษทำการที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่นซึ่งประกอบด้วยสัดส่วนของการมีกรรมการที่เป็นเครือญาติ สัดส่วนของ

กรรมการอิสระ และการรวมตำแหน่งของประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยให้บริษัทที่มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสำเร็จมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก และคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม แต่ผลการดำเนินงานไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

สิทธิร ภูมิวัฒน์ (2553) ศึกษาว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่าสามารถส่งผลหรือมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นให้เข้ามาเข้ามาบริหารจัดการกิจการ บทบาทของตัวแทนเหล่านี้อยู่ในรูปของกรรมการที่ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ให้กับองค์กรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลัก และได้ทำหน้าที่ว่าจ้างผู้จัดการให้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติการอีกทีหนึ่ง ซึ่งโดยปกติแล้วหากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความสามารถและมีความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในระยะยาวแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย หากแต่ในความเป็นจริงระบบตัวแทนนั้นยังคงมีปัญหาเกิดขึ้น ดังที่เราได้พบเห็นทั้งในกรณีของประเทศไทยและในต่างประเทศ ผลการศึกษา พบว่า การแยกกันของประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการทั้งคณะ อำนาจควบคุมบริษัทของฝ่ายบริหาร ขนาดของบริษัทและประสิทธิภาพการทำกำไร ว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัท โดยสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 24.3 แสดงให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 บริษัท ที่มีปัจจัยด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี คือ การแยกกันของประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ประกอบกับการที่กรรมการตรวจสอบทั้งคณะมีความเป็นอิสระในการควบคุมดูแลรายงานต่างๆ และฝ่ายบริหารเป็นผู้มีอำนาจควบคุมจะทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเพิ่มขึ้น โดยที่ขนาดบริษัทและความสามารถในการทำกำไรแสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการของบริษัทอันนำมาซึ่งทรัพยากรที่พอเพียงต่อการเปิดเผยข้อมูล และแรงกระตุ้นจากผลประโยชน์ในการแสดงผลประกอบการที่ดีของบริษัท

สุนิสา บุญชูช่วย (2554) ศึกษาว่าการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเปรียบเทียบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแต่ละอุตสาหกรรม โดยใช้ข้อมูลทฤษฎีที่มี ซึ่งประกอบด้วย รายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงินที่ประกอบด้วยธนาคาร บริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ ธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิต กองทุนต่างๆ ผลการศึกษา พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมอยู่ที่คะแนนระดับ 2 คือ มีการเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแต่ไม่สามารถวัดเชิงปริมาณได้ โดยขนาดบริษัทไม่ว่าบริษัทขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ไม่ว่าบริษัทจะมีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มากหรือน้อยก็ไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

อลิศรา ผลาวรรณ (2547) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม โดยใช้แบบเก็บข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี, แบบ 56-1, ISIMS และ CD ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 306 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับในระดับที่ค่อนข้างสูง แต่บริษัทที่มีความสนใจที่จะเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติมอยู่ในระดับต่ำ คุณลักษณะที่พบว่ามี ความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลจากการศึกษานี้ ได้แก่ ขนาดของบริษัท การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน สภาพคล่องทางการเงิน และประเภทของผู้สอบบัญชี

Cheng & Courtenay (2006) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการ กฎระเบียบและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ จำนวน 104 บริษัท ในปี 2000 พบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ แม้ว่าขนาดของกรรมการและการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการจะไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ แต่คณะกรรมการที่ประกอบด้วยกรรมการอิสระมากกว่าครึ่งจะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจมากกว่าบริษัทที่มีกรรมการอิสระในสัดส่วนที่เท่ากัน และเป็นที่ชัดเจนว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการภายนอก สภาพแวดล้อมของกฎข้อบังคับช่วยยกระดับความสัมพันธ์

ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระและระดับของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเป็นอย่างไรดี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์โดยใช้พื้นฐานของการเปิดเผยตามมาตรฐานมากกว่าใช้พื้นฐานของความสมัครใจ

Cooke (1992) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของขนาดองค์กร การจดทะเบียนในตลาดหุ้นและประเภทอุตสาหกรรมต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในประเทศญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบของขนาดองค์กร การจดทะเบียนในตลาดหุ้น และประเภทอุตสาหกรรมต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 100 บริษัท และใช้การวิเคราะห์ถดถอยในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า อุตสาหกรรมที่มีการผลิตจะเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการผลิต รวมถึงบริษัทที่อยู่ในธุรกิจการค้าและบริการมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าบริษัทที่อยู่ในธุรกิจการผลิต กล่าวคือ บริษัทที่มีสภาพคล่องสูงจะเปิดเผยข้อมูลในระดับที่ต่ำกว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องต่ำ เป็นเพราะความต้องการจะแสดงให้เห็นว่าบริษัทยังมีความสามารถในการดำเนินงานถึงแม้จะมีสภาพคล่องต่ำก็ตาม รวมถึงบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่ดำเนินธุรกิจครอบครัว

Eng & Mak (2003) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 158 บริษัท ในปี 1995 โดยแบ่งลักษณะโครงสร้างความเป็นเจ้าของเป็น การถือครองหุ้นโดยฝ่ายบริหาร ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการผู้จัดการและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร การถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นที่ 5% หรือมากกว่า และการถือครองหุ้นโดยรัฐบาล และพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการจากร้อยละของกรรมการอิสระ ส่วนการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจนั้นใช้การให้คะแนนในการเปิดเผยข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงกลยุทธ์ ข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน ผลการศึกษา พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล โดยการมีโครงสร้างความเป็นเจ้าของเป็นการถือครองหุ้นโดยฝ่ายบริหารและ การถือครองหุ้นโดยรัฐบาล ต่ำจะมีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการถือครองหุ้นโดยฝ่ายบริหารไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งการเพิ่มขึ้นของกรรมการภายนอกทำให้การเปิดเผยข้อมูลลดลง และยังพบว่าบริษัทขนาดใหญ่และบริษัทที่มีหนี้ต่ำจะมีการเปิดเผยข้อมูลที่มากขึ้น

Gul & Leung (2004) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของคณะกรรมการในรูปแบบการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ร้อยละ

ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกต่อคณะกรรมการทั้งหมด และการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในประเทศฮ่องกง ปี ค.ศ.1996 ผลการศึกษา พบว่า การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลน้อย และพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างร้อยละของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกต่อคณะกรรมการทั้งหมดกับการเปิดเผยข้อมูล อย่างไรก็ตามพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ กับระดับการเปิดเผยข้อมูลค่อนข้างน้อยในบริษัทที่มี ร้อยละของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ต่อคณะกรรมการทั้งหมดที่เป็นกรรมการอิสระในสัดส่วนที่สูง

Ghazali (2007) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของและการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการถือครองหุ้น โดยรัฐบาลกับขนาดของบริษัทซึ่งวัดจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด และพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นโดยกรรมการผู้จัดการและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรก กับความสามารถในการทำกำไร และประเภทของอุตสาหกรรมกับรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

Ho & Wong (2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในฮ่องกง จำนวน 98 บริษัท ในปี 1998 ว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้นหรือไม่ภายใต้การควบคุมของสมาชิกในครอบครัว การมีคณะกรรมการตรวจสอบ การมีกรรมการอิสระ และการรวบรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ โดยวัดการกำกับดูแลกิจการจากสัดส่วนของกรรมการอิสระในคณะกรรมการ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ การรวบรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ และร้อยละของสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการ ส่วนการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจใช้การให้คะแนนถ่วงน้ำหนักจากแบบประเมินในการวัด ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ในขณะที่การมีสัดส่วนของสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ นอกจากนี้ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระและการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

Kathyayini et al. (2012) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประเทศออสเตรเลีย ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการที่เป็นอิสระมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการเปิดเผย

ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนโดยทั่วไปในแง่ของปัญหาสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก การค้นพบดังกล่าวถึงแม้จะขัดแย้งกับการศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้ แต่การศึกษาครั้งนี้มีความสำคัญต่อ CEO ของบริษัทในการเป็นอิสระของคณะกรรมการที่เหมาะสม แต่จะต้องตีความด้วยความระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มีความขัดแย้งกับการศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้กลุ่มตัวอย่างบริษัทที่มีขนาดเล็ก แต่กลุ่มตัวอย่างบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าและน่าสนใจ

Suttipun (2012) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนไทย โดยใช้ 50 บริษัทขนาดใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้คือแบบเก็บข้อมูล โดยทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม 2011 และใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับคำ ผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 88 ของบริษัทจดทะเบียนไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมบนเว็บไซต์ของตน และมีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกับประเภทของอุตสาหกรรม สถานะความเป็นเจ้าของ และประเภทของผู้สอบบัญชี

Suttipun & Stanton (2012A) ศึกษาความแตกต่างในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมบนเว็บไซต์และในรายงานประจำปี : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย พบว่า ร้อยละ 96 ของบริษัทจดทะเบียนไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และร้อยละ 88 ให้การเปิดเผยข้อมูลบนเว็บไซต์ บริษัทที่ให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนมากที่สุดในทั้งสองสื่อ อยู่ในกลุ่มธุรกิจทรัพยากร และจำนวนค่าน้อยที่สุดบนเว็บไซต์ คือ ธุรกิจบริการ แต่ในรายงานทางการเงินจำนวนค่าน้อยที่สุดคือกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยี

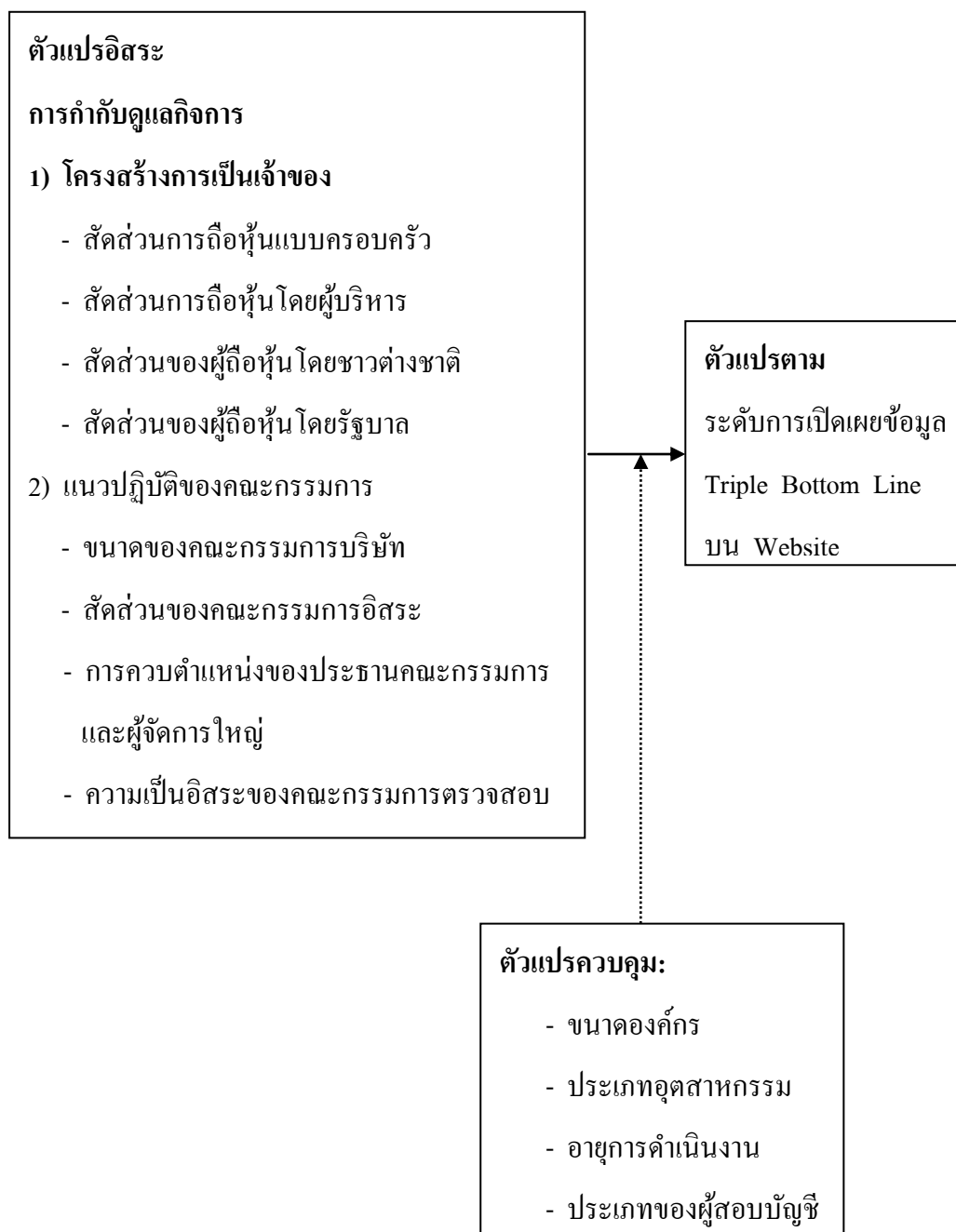
Suttipun & Stanton (2012B) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลและความหลากหลายของปัจจัยของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2007 จำนวน 75 บริษัท ผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 82.67 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทำการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร และบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร มีการเปิดเผยในส่วนของกรกำกับดูแลกิจการมากที่สุด จากการศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้าน

สิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก

Buniamin et al. (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และตรวจสอบระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในประเทศมาเลเซีย ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในประเทศมาเลเซีย ลดลงร้อยละ 28 ของบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี 2005 การศึกษาข้อมูลได้ใช้ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียถือเป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวหนึ่ง นอกจากตัวแปรการกำกับดูแลกิจการแล้ว ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งบ่งบอกว่าการตัดสินใจส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ตามทฤษฎีความชอบธรรมพบความสัมพันธ์ในเชิงบวกในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับขนาดของบริษัท ในประเทศมาเลเซียมักจะไปในด้านการสร้างภาพมากกว่าเพื่อให้บรรลุต่อการรับผิดชอบต่อสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Websites ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ดังนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Websites ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในครั้งนี้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สมมติฐานการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คำถามในการวิจัยที่กล่าวไว้ว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line อย่างไรอุตสาหกรรมแต่ละประเภทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลต่างกันหรือไม่ และการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line หรือไม่และในทิศทางใด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยในอดีตถึงปัจจุบันที่คาดว่า การกำกับดูแลกิจการจะมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1) โครงสร้างการเป็นเจ้าของ

สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว

บริษัทส่วนใหญ่ในอดีตของเอเชียมักจะทำธุรกิจในลักษณะรุ่นต่อรุ่น หรือที่เรียกว่า ธุรกิจครอบครัว โดยมีความเชื่อว่า ธุรกิจแบบครอบครัวไม่ค่อยจะเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัว

เงินและไม่เป็นตัวแทนมากกว่าธุรกิจที่ไม่ใช่แบบครอบครัว (Iu and Batten, 2001) เนื่องจากกลัวว่าความลับของกิจการจะถูกเปิดเผยสู่สาธารณะ จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552) พบว่า อัตราส่วนของสมาชิกครอบครัว มีอิทธิพลเชิงลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ฉัฐวรรณ ศิริชานันท์ (2550) พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกับสถานะความเป็นเจ้าของ มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) พบว่า ลักษณะของเจ้าของกิจการมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H1 : สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Eng and Mak (2003) พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของหลักโดยผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน กล่าวคือการถือครองหุ้นโดยฝ่ายบริหารต่ำจะมีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสูงขึ้น Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกับสถานะความเป็นเจ้าของ ฉัฐวรรณ ศิริชานันท์ (2550) พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ นวพร พงษ์ตันตกุล (2546) พบว่า การถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหารไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลทั้งแบบสมัครใจและการปฏิบัติตามข้อกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Haniffa and Cooke (2002) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้น โดยผู้บริหารกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H2 : สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต นิซวรรณ วิชัยดิษฐ (2552) พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทยที่ผ่านมาแม้บริษัทที่มีบริษัทแม่อยู่ในต่างประเทศจะมีตัวแบบกิจกรรมเพื่อสังคมมาจากบริษัทแม่ แต่ความสามารถในการประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นในการแก้ไขเหตุทางสังคมได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมหรือบางบริษัทก็ไม่ได้ใช้ตัวแบบมาจากบริษัทแม่ แต่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการออกแบบและพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคมเช่นเดียวกับบริษัทไทย จึงส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมระหว่างบริษัทไทยกับบริษัทต่างชาติจึงไม่ปรากฏความแตกต่าง Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกับสถานะความเป็นเจ้าของ อติศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โชติญาณ หิตาพงศ์ (2549) พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับของการเปิดเผยข้อมูล MD&A ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H3 : สัดส่วนของผู้ถือหุ้น โดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Eng and Mak (2003) พบว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของหลักโดยรัฐบาล หรือการถือหุ้นในธุรกิจโดยรัฐหรือองค์กรของรัฐ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน กล่าวคือการถือครองหุ้นโดยรัฐบาลต่ำจะมีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลิงค โปร้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Balal (2000) ซึ่งทำการศึกษการเปิดเผยข้อมูลในประเทศบังคลาเทศ พบว่า บริษัทเอกชนมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีมากกว่าบริษัทของภาครัฐ ส่วน Brammer and Pavelin (2006) พบว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของโดยมีสัดส่วนการถือหุ้นส่วนใหญ่โดยรัฐบาล คือการถือหุ้นในธุรกิจโดยภาครัฐหรือองค์กรของรัฐ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H4 : สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2) แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ

ขนาดของคณะกรรมการบริษัท

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Buniamin et al. (2008) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม สุขลธา บุพการะกุล (2551) พบว่า ตัวแปรที่ใช้แทนการกำกับดูแลกิจการมีเพียงขนาดคณะกรรมการของบริษัทเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และผลการศึกษาของ Cheng and Courtenay (2006) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H5 : ขนาดของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Kathyayini et al. (2012) พบว่า คณะกรรมการที่เป็นอิสระมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สิทธรร ภูมิวัฒน์ (2553) พบว่า โครงสร้างกรรมการอิสระเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากคณะกรรมการอิสระมีอำนาจควบคุมและตรวจสอบรายงานต่างๆ ทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเพิ่มขึ้น ในขณะที่ Ho and Wong (2001) พบว่า ไม่สามารถยืนยันความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคณะกรรมการที่เป็นอิสระและระดับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ แต่ผลการศึกษาแนะนำว่าการมีส่วนร่วมของกรรมการที่เป็นอิสระสูงกว่า เหมือนเป็นการเพิ่มการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจของบริษัท ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H6 : สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ ชาริณี จวงมุกิตา (2550) พบว่า การรวมหรือแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สิทธิธ ภูมिवัฒน์ (2553) พบว่า การแยกกันของประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัท Cheng and Courtenay (2006) พบว่า การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการใหญ่จะไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ Gul and Leung (2004) พบความสัมพันธ์ระหว่างการควมรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Ho and Wong (2001) พบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H7 : การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Ho and Wong (2001) พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ศนิพร จันทรสถาพร (2546) พบว่า ปัจจัยด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีล้วนมีความสำคัญในการที่จะช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากความชัดเจนและความพอเพียงในอำนาจหน้าที่ที่คณะกรรมการบริษัทมอบให้ คณะกรรมการตรวจสอบก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลักดันและเสริมสร้างให้แนวคิดการกำกับดูแลกิจการเกิดผลในทางปฏิบัติได้ เมธาวิ อ่อนรู้ที่ (2557) พบว่า ลักษณะองค์ประกอบคณะกรรมการ

ตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระไม่มีอิทธิพลต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H8 : ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปรควบคุม

ขนาดองค์กร

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ ฉิววรรณ วิชัยดิษฐ (2552) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ขนาดของบริษัท โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากบริษัทขนาดใหญ่มีความพร้อมและศักยภาพมากกว่า รวมทั้งกิจกรรมทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและชุมชนมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก จึงถูกเฝ้ามองจากกลุ่มต่างๆ ในสังคมมากกว่า ส่งผลให้บริษัทที่มีขนาดใหญ่มีความกระตือรือร้นหรือใส่ใจกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก สุชลธา พุพการระกุล (2551) พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า ขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) พบว่าบริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก สุกัญญา ห้วยผัด (2550) พบว่า บริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก Eng and Mak (2003) พบว่า บริษัทขนาดใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจที่เพิ่มขึ้น Buniamin et al. (2008) พบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H9 : ขนาดองค์กรมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อายุการดำเนินงาน

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า อายุการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวคือ บริษัทที่พึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมานาน เนื่องจากบริษัทที่มีอายุการดำเนินงานยาวนานจะมีความเป็นอนุรักษ์นิยม คือ มีการระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า ฉิววรรณ วิชัยดิษฐ (2552) พบว่าอายุของกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) พบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับอายุการดำเนินงานของกิจการ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H10 : อายุการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประเภทของผู้สอบบัญชี

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ วิจิตมา กิ่งแก้ว (2555) พบว่า สำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม บริษัทที่มีการตรวจสอบโดยสำนักงานสอบบัญชีที่เป็น Big 4 จะเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีการตรวจสอบบัญชีโดยสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ได้เป็น Big 4 อาจสืบเนื่องมาจาก Big 4 เป็นบริษัทที่มีชื่อเสียง ได้รับความไว้วางใจทั้งการตรวจสอบบัญชี และการให้คำที่ปรึกษาในด้านการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ในรายงานทางการเงิน จากการศึกษาพบ Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกับประเภทของผู้สอบบัญชี อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า ประเภทของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่จากการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) พบว่า ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีไม่มีผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H11 : ประเภทของผู้สอบบัญชีมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประเภทอุตสาหกรรม

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) พบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม นอกจากนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมการผลิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในขณะที่อุตสาหกรรมบริการอยู่ในระดับต่ำ ณิชวรรณ ศิริชานันท์ (2550) พบว่า บริษัทในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สุกันยา ห้วยผัด พบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม มัทนชัย สุทธิพันธุ์และสุทธิรักษ์ เพชรหิน (2556) พบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ระหว่างบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินและอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร จูติมา กิ่งแก้ว (2555) พบว่า บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค อุตสาหกรรมกระดาษและวัสดุการพิมพ์ ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ จะเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ และยังพบความสัมพันธ์ของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นไปในทิศทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากแรงกดดันของภาครัฐต่อกลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้ Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกับประเภทของอุตสาหกรรม ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ (2552) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ประเภทอุตสาหกรรม โดยบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมแตกต่างกันมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จูติมา กิ่งแก้ว (2555) พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม Ghazali (2007) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของอุตสาหกรรมกับรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H12 : ประเภทอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ประชากรทั้งหมด 8 กลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งหมด 534 บริษัท ทั้งนี้ไม่รวมบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น นอกจากนี้ยังไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการด้วย เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มอุตสาหกรรมได้ชัดเจน ในการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรม ดังนี้

1. กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	จำนวน	46	บริษัท
2. กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	จำนวน	142	บริษัท
3. กลุ่มธุรกิจการเงิน	จำนวน	58	บริษัท
4. กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	จำนวน	41	บริษัท
5. กลุ่มทรัพยากร	จำนวน	33	บริษัท
6. กลุ่มเทคโนโลยี	จำนวน	39	บริษัท
7. กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	จำนวน	82	บริษัท
8. กลุ่มบริการ	จำนวน	93	บริษัท
	รวม	534	บริษัท

หมายเหตุ *ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 6 กันยายน 2557 โดยไม่รวมบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม เอ็ม เอ ไอ และบริษัทที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน

จากประชากรทั้งหมดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้ง 8 อุตสาหกรรม จำนวน 534 บริษัท ใช้การสุ่มตัวอย่างวิธีโควตา เนื่องจากประชากรถูกกำหนดให้ใช้ทั้งหมด 8 กลุ่มอุตสาหกรรมและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากประชากร N หน่วย เพื่อทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างเพียง n หน่วย โดยให้แต่ละตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือก

เท่ากัน โดยคำนวณตามสูตร Yamane (1973) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 แสดงการคำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่	N	=	จำนวนประชากร
	N	=	ขนาดตัวอย่าง
	E	=	ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้
ดังนั้น แทนค่า	N	=	534 บริษัท

คำนวณขนาดตัวอย่างได้ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= \frac{534}{1 + 534(0.05)^2} \\ &= 229 \text{ บริษัท} \end{aligned}$$

จากกลุ่มประชากรทั้งหมด 534 บริษัท ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีโควตาและวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้สูตร Yamane ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาทั้งหมด 229 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 43 ของสัดส่วนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งหมด 534 บริษัท ต่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ เมื่อเทียบกับร้อยละของประชากรในแต่ละหมวดอุตสาหกรรม โดยนำประชากรแต่ละหมวดอุตสาหกรรม คูณ 100หาร 229 บริษัท จะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางสรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	46	20	3.75
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	142	61	11.42
กลุ่มธุรกิจการเงิน	58	25	4.68
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	41	17	3.18

ตารางที่ 3.1 ตารางสรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน ประชากร	จำนวน ตัวอย่าง	ร้อยละ
กลุ่มทรัพยากร	33	14	2.62
กลุ่มเทคโนโลยี	39	17	3.18
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	82	35	6.56
กลุ่มบริการ	93	40	7.49
รวม	534	229	42.88

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษาข้อมูลจาก Website ของกิจการ ซึ่งเป็นข้อมูล ในปี พ.ศ. 2556 ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน ตุลาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2557 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ วารสารวิชาชีพ งานวิจัย วิทยานิพนธ์และข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการประยุกต์พัฒนากระดาษทำการขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการนับจำนวนคำเพื่อนับปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของกิจการ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบประเมินผล (Checklist) และจำนวนคำที่ทำการเปิดเผยข้อมูล โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ภาคผนวก ก) โดยได้จัดทำขึ้นจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในกระดาษทำการ วัดระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Counting Sheet) ตามเอกสารแนบ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ถูกใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ โดยการนับคำ (Word Count) ตามแบบประเมินผลที่ประยุกต์มาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต (Triple Bottom Line UNEP/ Sustain

Ability, 1996) (GRI 2008) (มัทนชัย สุทธิพันธ์ และสุทธิรักษ์ เพชรหิน, 2556) (พัชรารัตน์ ชดช้อย, 2557) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ประกอบด้วย ชื่อบริษัท ประเภทอุตสาหกรรม รหัสบริษัท ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี ลักษณะการถือหุ้นแบบครอบครัว ขนาดของกิจการ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล

ส่วนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามกรอบของ Global Reporting Initiative (GRI) Version 3.1 โดยการนับจำนวนค่าของแต่ละรายการที่กำหนด ซึ่งในส่วนที่สองนี้ได้แบ่งย่อยออกไปเป็น 3 ด้าน คือ

หัวข้อที่ 2.1 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ จำนวน 20 รายการ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดและกำไรของบริษัท ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยที่ให้ข้อมูล/ความรับผิดชอบด้านการเงินของกิจการ ข้อมูลรายละเอียดของสินค้า/บริการ ข้อมูลส่วนแบ่งตลาดของกิจการ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสินค้าคงค้างจากการสั่งซื้อของลูกค้า เช่น กักตุนสินค้า ข้อมูลผู้ส่งวัตถุดิบหลัก ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนพนักงาน ข้อมูลผลประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นตัวเงินอื่นๆ ที่ลูกจ้างควรจะได้รับจากกิจการ ข้อมูลเกี่ยวกับโบนัสหรือหุ้นปันผลที่พนักงานจะได้รับจากกิจการ ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหนี้หลัก ข้อมูลการกระจายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน ข้อมูลด้านภาษีอากร ข้อมูลพัฒนาด้านสังคมที่เป็นตัวเงิน เช่น การบริจาค เป็นต้น ข้อมูลขนาดและลักษณะของการลงทุนหลักของกิจการ ข้อมูลผลประกอบการด้านการเงินของการลงทุนหลักของกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน ข้อมูลการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา ข้อมูลการลงทุนในข้อมูลด้านเทคโนโลยี ข้อมูลการลงทุนในสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น ภาพลักษณ์ของกิจการ ข้อมูลการพยากรณ์รายได้หรือยอดขาย และข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ของกิจการที่สามารถวัดได้เป็นตัวเงิน

หัวข้อที่ 2.2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม จำนวน 20 รายการ ประกอบด้วย การรายงานข้อมูลของกิจการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและสังคมโดยรวม ข้อมูลรางวัลด้านสังคมของกิจการ ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/

หน่วยงานที่ให้ข้อมูล/ความรับผิดชอบด้านสังคม ข้อมูลจำนวนพนักงานของกิจการ ข้อมูลการลาออกของพนักงาน ข้อมูลระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท ผลประโยชน์ที่พนักงานได้รับในสวัสดิการด้านสุขภาพ ความพิการที่เกิดจากการทำงาน และการเกษียณอายุ ข้อมูลความพึงพอใจของพนักงาน ข้อมูลด้านสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน เช่น จำนวนวันที่ขาดงาน อุบัติเหตุจากการทำงานและการเสียชีวิต หัวข้อนโยบายหรือโปรแกรมที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ และการล่วงละเมิดสิทธิภายในกิจการ ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชนในกิจการ ข้อมูลด้านการศึกษาและอบรมพัฒนาพนักงาน ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้ที่ตั้งของกิจการ ข้อมูลกิจการเพื่อสังคมของกิจการ ข้อมูลนโยบายการจ้างแรงงานท้องถิ่นของกิจการ ข้อมูลนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและการติดสินบนของกิจการ ข้อมูลนโยบายการต่อต้าน/กีดกันทางการค้า ข้อมูลนโยบายการรักษาความลับของลูกค้า ข้อมูลการเตรียมความพร้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้านสังคม ชุมชนและแรงงานของกิจการ

หัวข้อที่ 2.3 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 20 รายการ ประกอบด้วย ข้อมูลรายงานของบริษัทที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานของกิจการ ข้อมูลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม ข้อมูลรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ ข้อมูลการตัดสินใจของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ข้อมูลระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูลและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ข้อมูลการใช้พลังงานของกิจการ ข้อมูลสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก ข้อมูลการจัดการน้ำของกิจการ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ Re-cycle และ Re-use ของกิจการ ข้อมูลกลยุทธ์สำหรับการใช้สินค้าประเภท Re-cycle ในกิจการ ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ ข้อมูลผลกระทบด้านมลภาวะจากการขนส่งของกิจการ ข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของสินค้าและบริการของกิจการ เช่น มลภาวะที่เกิดจากกิจการ) ข้อมูลการจัดการของเสียของกิจการ ข้อมูลนโยบายการบัญชีด้านสิ่งแวดล้อม ข้อมูลการฟ้องร้อง การโดนลงโทษและค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อม และข้อมูลหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิ้น 60 รายการ โดยมีวิธีที่ใช้ในการวัดข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงวิธีที่ใช้ในการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปร	วิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่า
สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว	ร้อยละของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่มีนามสกุลเหมือนกันต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (จักรวุฒิ ขอบพิเชียร, 2552)
สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร	ร้อยละของการถือหุ้นโดยผู้บริหารของบริษัทต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (เบญจพร โมกษะเวส, 2551; Eng and Mak, 2003)
สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ	ร้อยละของผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (อติศรา ผลววรรณ, 2547)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล	ร้อยละของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาลต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (Eng and Mak, 2003)
ขนาดของคณะกรรมการบริษัท	จำนวนคณะกรรมการบริษัท (Buniamin et al, 2008; Cheng and Courtenay, 2006)
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	ร้อยละของคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด (เมธาวดี อ่อนรู้ที่, 2557; จักรวุฒิ ขอบพิเชียร, 2552)
การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่	ตัวแปรหุ่นจำลองแทนโดย 1) ประธานกรรมการและประธานกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลคนเดียวกัน 2) ประธานกรรมการและประธานกรรมการผู้จัดการไม่เป็นบุคคลเดียวกัน (เบญจพร โมกษะเวส, 2551; Gul and Leung, 2004)
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	ร้อยละของคณะกรรมการตรวจสอบที่ไม่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริษัทต่อคณะกรรมการทั้งหมด
ขนาดองค์กร	ตัวแปรหุ่นจำลองแทนโดย 1) Set 100 2) Non SET 100 (พัชราภรณ์ ชดช้อย, 2557; มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และสุทธิรักษ์ เพชรหิน, 2556)
อายุการดำเนินงาน	ระยะเวลาจำนวนปีตั้งแต่จดทะเบียนเป็นบริษัทจนถึงปี พ.ศ. 2556 (เศษของปีปัดขึ้น) (พัชราภรณ์ ชดช้อย, 2557; มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และสุทธิรักษ์ เพชรหิน, 2556)

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงวิธีที่ใช้ในการวัดค่าตัวแปร (ต่อ)

ตัวแปร	วิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่า
ประเภทของผู้สอบบัญชี	ตัวแปรหุ่นจำลองแทนโดย 1) สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ BIG 4 2) สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก Non-BIG 4 (ฐิติมา กิ่งแก้ว, 2555; พัชราภรณ์ ชดช้อย ,2557; มัทนชัย สุทธิพันธุ์และสุทธิรักษ์ เพชรหิน, 2556)
ประเภทอุตสาหกรรม	ตัวแปรหุ่นจำลองแทนโดย 1) อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง 2) อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (Suttipun and Stanton, 2012)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาจะทำการบันทึกข้อมูลจากแบบประเมินผลไปยังโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล (SPSS) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้ความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหา และปริมาณการรายงานข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัท การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent – Sample T-Test) ถูกใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Model) ถูกใช้ในการทดสอบลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัท สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} + e$$

โดยที่

$$Y = \text{ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line}$$

$$X_1 = \text{สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครัน}$$

X_2	=	สัดส่วนการถือหุ้น โดยผู้บริหาร
X_3	=	สัดส่วนของผู้ถือหุ้น โดยชาวต่างชาติ
X_4	=	สัดส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรัฐบาล
X_5	=	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท
X_6	=	สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ
X_7	=	การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่
X_8	=	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
X_9	=	ขนาดองค์กร
X_{10}	=	อายุการดำเนินงาน
X_{11}	=	ประเภทของผู้สอบบัญชี
X_{12}	=	ประเภทอุตสาหกรรม
e	=	ความคลาดเคลื่อน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งขั้นตอนและวิธีการวิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 แล้วนั้น โดยหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน แล้วจึงทำการสรุปผลการศึกษา ดังนั้นจึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อไว้ ดังนี้

1. ศึกษาการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent – Sample T-Test)

3. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Model)

4. สรุปผลการศึกษา

4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่าน website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 229 บริษัท โดยใช้แบบประเมินผล (Checklist) และจำนวนคำที่ทำการทำการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย การเก็บข้อมูล 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ส่วนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามกรอบของ Global Reporting Initiative (GRI) Version 3.1 จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยแสดงในรูปของการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นโดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	กลุ่มตัวอย่าง		เศรษฐกิจ Mean	สังคม Mean	สิ่งแวดล้อม Mean	รวม เฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ				
1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	20	8.73	2,302.68	1,579.55	291.60	4,173.83
2. ทรัพยากร	14	6.11	3,229.07	6,651.00	1869.57	11,749.64
3. เทคโนโลยี	17	7.42	4,120.71	1,885.47	233.82	6,240.00
4. ธุรกิจการเงิน	25	10.92	5,349.88	3,968.20	279.56	9,597.64
5. บริการ	40	17.47	3,068.93	4,433.78	188.13	7,690.83
6. สินค้าอุตสาหกรรม	35	15.28	2,005.14	1,361.97	354.77	3,721.89
7. สินค้าอุปโภคบริโภค	17	7.42	2,215.76	1,047.59	264.29	3,527.65
8. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	61	26.65	3,153.02	2,453.75	463.13	6,069.90
รวม	229	100.00	3,135.36	2,831.75	417.71	6,384.83

ในส่วนของการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการจำแนกออกเป็น

องค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ.2557 ของทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ตามตารางที่ 4.1 - 4.9

จากตารางที่ 4.1 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 3,135.36 คำ โดยธุรกิจการเงินมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จำนวน 5,349.88 คำ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 4,120.71 คำ อุตสาหกรรมทรัพยากร จำนวน 3,229.07 คำ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 3,153.02 คำ อุตสาหกรรมบริการ จำนวน 3,068.93 คำ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 2,302.68 คำ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 2,215.76 คำ และน้อยที่สุดคือ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,005.14 คำ

ด้านสังคม พบว่า ในภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 2,831.75 คำ โดยอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมทรัพยากร จำนวน 6,651.00 คำ รองลงมา คือ อุตสาหกรรมบริการ จำนวน 4,433.78 คำ ธุรกิจการเงิน จำนวน 3,968.20 คำ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 2,453.75 คำ อุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 1,885.47 คำ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 1,579.55 คำ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 1,361.97 คำ และน้อยที่สุดคือ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 1,047.59 คำ

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 417.71 คำ โดยอุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จำนวน 1,869.57 คำ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 463.13 คำ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 354.77 คำ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 291.60 คำ ธุรกิจการเงิน จำนวน 279.56 คำ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 264.26 คำ อุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 233.82 คำ และน้อยที่สุดคือ อุตสาหกรรมบริการ จำนวน 188.13 คำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของทุกกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมทรัพยากร มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 11,749.64 คำ รองลงมา คือ ธุรกิจการเงิน จำนวน 9,597.64 คำ อุตสาหกรรมบริการ จำนวน 7,690.83 คำ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 6,069.90 คำ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 4,173.83 คำ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 3,721.89 คำ และน้อยที่สุดคืออุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 3,527.65 คำ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นได้ว่า อุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวิดี อ่อนรู้ที่ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suttipun & Stanton (2012A) พบว่ากลุ่มธุรกิจทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลบนเว็บไซต์มากที่สุดนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิสรดา ผลาวรรณ (2547) พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานมีระดับการรายงานข้อมูลเฉลี่ยสูงสุด การที่กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website สูงนั้นอาจเป็นเพราะอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง และอาจเป็นเพราะบริษัทมีการดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพยากรของประเทศเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้บริษัทต้องมีการเปิดเผยข้อมูลในทุกด้านตามที่หน่วยงานรัฐบาลหรือกฎหมายกำหนด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสของกิจการ

ตารางที่ 4.2 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามขนาดของกิจการ

ขนาดของกิจการ	กลุ่มตัวอย่าง		เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	รวมเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	Mean	Mean	
1. Set 100	100	43.67	3,619.66	4,748.41	640.99	9,009.06
2. Non-Set 100	129	56.33	2,759.94	1,345.97	244.63	4,350.54
รวม	229	100.00	3,135.36	2,831.75	417.71	6,384.83

จากตารางที่ 4.2 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแยกตามขนาดของกิจการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 3,135.36 คำ โดยบริษัทใน Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 3,619.66 คำ และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 2,759.94 คำ รองลงมาคือ ด้านสังคม มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,831.75 คำ โดยบริษัทใน Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 4,748.41 คำ และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 1,345.97 คำ และน้อยที่สุดคือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยบริษัทใน Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 640.99 คำ และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 244.63 คำ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง บริษัทใน Set 100 และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยบริษัทที่อยู่ใน Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 3,619.66 คำ และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมเท่ากับ 4,350.54 คำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉิววรรณ วิชัยดิษฐ (2552) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าบริษัทขนาดใหญ่ที่อยู่ใน Set 100 จะมีความพร้อมกว่ารวมทั้งกิจกรรมทางสังคมที่ส่งผลต่อสังคมและชุมชนจะมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก จึงถูกเฝ้ามองจากกลุ่มต่างๆ ในสังคมมากกว่า ส่งผลให้บริษัทที่มีขนาดใหญ่มีความกระตือรือร้นหรือใส่ใจกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มากกว่าบริษัทขนาดเล็ก แต่ให้ผลแตกต่างกับงานวิจัยของ จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการการวิจัยเชิงประจักษ์ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า บริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก และคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม และแตกต่างกับงานวิจัยของ ศุภันยา ห้วยผัด (2550) ที่พบว่า บริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.3 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ประเภทอุตสาหกรรม	กลุ่มตัวอย่าง		เศรษฐกิจ Mean	สังคม Mean	สิ่งแวดล้อม Mean	รวม เฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ				
1. กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสูง	69	30.13	2,339.72	2,498.17	643.81	5481.70
2. กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ	160	69.87	3,478.49	2,975.61	320.21	6774.30
รวม	229	100.00	3,135.36	2,831.75	417.71	6384.83

จากตารางที่ 4.3 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 3,135.36 คำ โดยกิจกรรมที่เปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ จำนวน 3,478.49 คำ ส่วนกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 2,339.72 คำ รองลงมาคือ ด้านสังคม มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,831.75 คำ โดยกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า คือจำนวน 2,975.61 คำ ส่วนกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 2,498.17 คำ และน้อยที่สุดคือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า คือจำนวน 643.81 คำ ส่วนกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 320.21 คำ

เมื่อพิจารณาประเภทอุตสาหกรรมในภาพรวม บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 6,774.30 คำ และกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 5,481.70 คำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง อาจเกิดจากกระบวนการทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกิจการที่สัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียในวงกว้าง กิจการจึงต้องสร้างความน่าเชื่อถือและแสดงความโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มได้เห็น ซึ่งผลที่ได้ต่างจากการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ พัทธกรณ์ ชดช้อย (2557) ที่พบว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ประเด็นหลักอาจมาจากการมี

กฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องหลายฉบับ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่นกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2539) กำหนดวิธีการควบคุมการระบายน้ำทิ้งและระบายอากาศเสียออกจากโรงงาน กฎหมายเกี่ยวกับของเสียหรือมูลฝอย กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

ตารางที่ 4.4 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามอายุของกิจการ

อายุของกิจการ	กลุ่มตัวอย่าง		เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	รวมเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	Mean	Mean	
1. ต่ำกว่า 10 ปี	6	2.62	7,078.33	824.83	162.00	8,065.17
2. มากกว่า 10 ปี	223	97.38	3,029.28	2,885.75	424.59	6,339.62
รวม	229	100.00	3,135.36	2,831.75	417.71	6,384.83

จากตารางที่ 4.4 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแยกตามอายุของกิจการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 3,135.36 คำ โดยกิจการที่เปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ กิจการที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 7,078.33 คำ และกิจการที่มีอายุมากกว่า 10 ปี จำนวน 3,029.28 คำ รองลงมาคือ ด้านสังคม มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,831.75 คำ โดยกิจการที่มีอายุของกิจการมากกว่า 10 ปีมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า คือจำนวน 2,885.75 คำ และกิจการที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 824.83 คำ และน้อยที่สุดคือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยกิจการที่มีอายุของกิจการมากกว่า 10 ปี มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า คือจำนวน 424.59 คำ ส่วนกิจการที่มีอายุของกิจการต่ำกว่า 10 ปี มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 162.00 คำ

เมื่อพิจารณาตามอายุของกิจการในภาพรวมบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยกิจการที่มีอายุของกิจการต่ำกว่า 10 ปี มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 8,065.17 คำ และกิจการที่มีอายุของกิจการมากกว่า 10 ปี มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 6,339.62 คำ สอดคล้องกับการวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) ที่ได้อธิบายไว้ว่าบริษัทที่เพิ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในบริษัท เพื่อสร้างฐานเงินทุนให้มีความมั่นคงมากขึ้น ต่างกับ

บริษัทจดทะเบียนที่มีอายุการดำเนินงานยาวนาน ซึ่งมักจะมีชื่อเสียงในส่วนของประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ได้รับความเชื่อถือ และได้รับความสนใจจากนักลงทุนอยู่แล้ว อีกทั้งบริษัทที่มีอายุการดำเนินงานยาวนานจะมีการระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า

ตารางที่ 4.5 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี

ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี	กลุ่มตัวอย่าง		เศรษฐกิจ Mean	สังคม Mean	สิ่งแวดล้อม Mean	รวม เฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ				
1. Big 4	152	66.38	3404.77	3092.07	540.68	7037.52
2. Non-big 4	77	33.62	2603.56	2317.88	174.96	5096.40
รวม	229	100.00	3135.36	2831.75	417.71	6384.83

จากตารางที่ 4.5 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแยกตามลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 3,135.36 ค่า โดยกิจการที่เปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ กิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 คือจำนวน 3,404.77 ค่า และกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Non-big 4 จำนวน 2,603.56 ค่า รองลงมาคือ ด้านสังคม มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,831.75 ค่า โดยกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า คือจำนวน 3,092.07 ค่า และกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Non-big 4 จำนวน 2,317.88 ค่า และน้อยที่สุดคือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า คือจำนวน 540.68 ค่า ส่วนกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Non-big 4 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 174.96 ค่า

เมื่อพิจารณาตามลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีในภาพรวมบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 ค่า โดยกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 7,037.52 ค่า และกิจการที่มีมิมีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี

แบบ Non-big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 5,096.40 คำ จากการวิเคราะห์สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูติมา กิ่งแก้ว (2555) ที่ได้อธิบายได้ว่ากิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่ากิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Non-big 4 อาจสืบเนื่องมาจากผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 เป็นบริษัทที่มีชื่อเสียง ได้รับความไว้วางใจทั้งการตรวจสอบบัญชีและการให้คำปรึกษาในด้านการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ

ตารางที่ 4.6 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line แยกตามลักษณะการถือหุ้น

ลักษณะการถือหุ้นแบบ ครอบครั้ว	กลุ่มตัวอย่าง		เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	รวม เฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	Mean	Mean	
1. ธุรกิจครอบครั้ว	92	40.17	2418.98	2370.27	248.22	5037.47
2. ไม่ใช่ธุรกิจครอบครั้ว	137	59.83	3616.44	3141.65	531.53	7289.62
รวม	229	100.00	3135.36	2831.75	417.71	6384.83

จากตารางที่ 4.6 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแยกตามลักษณะการถือหุ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 3,135.36 คำ โดยกิจการที่เปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ กิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบไม่ใช่ธุรกิจครอบครั้ว คือจำนวน 3,616.44 คำ และกิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบธุรกิจครอบครั้ว จำนวน 2,418.98 คำ รองลงมาคือ ด้านสังคม มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,831.75 คำ โดยกิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบไม่ใช่ธุรกิจครอบครั้ว มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า คือจำนวน 3,141.65 คำ และกิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบธุรกิจครอบครั้ว จำนวน 2,370.27 คำ และน้อยที่สุดคือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม คือจำนวน 417.71 คำ โดยกิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบไม่ใช่ธุรกิจครอบครั้ว มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า คือจำนวน 531.53 คำ ส่วนกิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบธุรกิจครอบครั้ว มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 248.22 คำ

เมื่อพิจารณาตามลักษณะการถือหุ้นในภาพรวมบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยกิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบไม่ใช่ธุรกิจครอบครั้ว มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 7,289.62 คำ และกิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบธุรกิจครอบครั้ว มีการ

เปิดเผยข้อมูลจำนวน 5,037.47 คำ จะเห็นได้ว่ากิจการส่วนใหญ่ที่มีลักษณะถือหุ้นแบบไม่ใช่ธุรกิจครอบครัวจะมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินมากกว่ากิจการที่มีลักษณะการถือหุ้นแบบธุรกิจครอบครัว (Lu and Batten, 2001) อาจเนื่องมาจากกลัวว่าความลับของกิจการจะถูกเปิดเผยสู่สาธารณะ

ตารางที่ 4.7 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	ประเภทอุตสาหกรรม					
	กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง		กิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ		รวมเฉลี่ย	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ด้านข้อมูลทั่วไป	345.68	247.91	453.33	442.26	420.90	396.46
2. ด้านลูกค้า	1414.71	2495.29	2203.91	4385.84	1966.12	3924.67
3. ด้านผู้ส่งวัตถุดิบ	4.19	21.52	0.51	6.48	1.62	13.05
4. ด้านแรงงาน	10.62	50.29	17.12	82.78	15.16	74.44
5. ด้านผู้ลงทุน/เจ้าหนี้	34.78	99.19	41.21	97.50	39.28	97.84
6. ด้านสาธารณะ	81.67	297.64	185.29	753.26	154.07	651.44
7. ด้านการลงทุน	430.56	312.60	577.11	695.44	532.95	609.06
8. ด้านอื่นๆ	17.51	145.43	0.00	0.00	5.28	79.83
รวม	2339.72	2612.45	3478.49	4893.79	3135.36	4360.17

จากตารางที่ 4.7 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านเศรษฐกิจทั้ง 8 ด้านแยกตามประเภทอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทอุตสาหกรรมพบว่า กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านลูกค้ามากที่สุด จำนวน 1,414.71 คำ รองลงมาคือ ด้านการลงทุน จำนวน 430.56 คำ ด้านข้อมูลทั่วไป จำนวน 345.68 คำ ด้านสาธารณะ จำนวน 81.67 คำ ด้านผู้ลงทุน/เจ้าหนี้ จำนวน 34.78 คำ ด้านอื่นๆ จำนวน 17.51 คำ ด้านแรงงาน จำนวน 10.62 คำ และน้อยที่สุดคือด้านผู้ส่งวัตถุดิบ จำนวน 4.19 คำ

ส่วนกิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลด้านลูกค้ามากที่สุดเช่นกัน จำนวน 2,203.91 คำ รองลงมาคือ ด้านการลงทุน จำนวน 577.11 คำ ด้านข้อมูลทั่วไป จำนวน 453.33 คำ ด้านสาธารณะ จำนวน 185.29 คำ ด้านผู้ลงทุน/เจ้าหนี้ จำนวน 41.21 คำ ด้าน

แรงงาน จำนวน 17.12 คำ ด้านผู้ส่งวัตถุดิบ จำนวน 0.51 คำ และน้อยที่สุดคือ ด้านอื่นๆ จำนวน 0.00 คำ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมกิจการ พบว่า กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจเฉลี่ยจำนวน 3,135.36 คำ โดยกิจการที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากกว่าอยู่ในอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ กิจการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 3,478.49 คำ ส่วนกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง เปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,339.72 คำ

ตารางที่ 4.8 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านสังคม

ด้านสังคม	ประเภทอุตสาหกรรม					
	กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง		กิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ		รวมเฉลี่ย	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ด้านข้อมูลทั่วไป	998.68	2202.14	1584.56	2536.54	1408.03	2450.67
2. ด้านแรงงาน	107.19	300.93	53.44	168.84	69.64	217.94
3.ด้านโอกาสและสิทธิมนุษยชน	111.32	421.47	89.43	270.91	96.02	322.89
4. ด้านลูกค้าและชุมชน	1163.13	5142.47	1145.33	3588.15	1150.69	4106.78
5. ด้านจริยธรรม	117.86	361.83	102.85	281.94	107.37	307.46
รวม	2498.17	5864.66	2975.61	5132.42	2831.75	5355.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านสังคมทั้ง 5 ด้านแยกตามประเภทอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านลูกค้าและชุมชนมากที่สุด จำนวน 1,163.13 คำ รองลงมาคือ ด้านข้อมูลทั่วไป จำนวน 998.68 คำ ด้านจริยธรรม จำนวน 117.86 คำ ด้านโอกาสและสิทธิมนุษยชน จำนวน 111.32 คำ และน้อยที่สุดคือ ด้านแรงงาน จำนวน 107.19 คำ

ส่วนกิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลด้านข้อมูลทั่วไปมากที่สุด จำนวน 1,584.56 คำ รองลงมา คือ ด้านลูกค้าและชุมชน จำนวน 1,145.33 คำ ด้านจริยธรรม จำนวน 102.85 คำ ด้านโอกาสและสิทธิมนุษยชน จำนวน 89.43 คำ และน้อยที่สุดคือ ด้านแรงงาน จำนวน 53.44 คำ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมกิจการ พบว่า กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมเฉลี่ยจำนวน 2,831.75 คำ โดยกิจการที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากกว่าอยู่ในอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,975.61 คำ ส่วนกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง เปิดเผยข้อมูลจำนวน 2,498.17 คำ

ตารางที่ 4.9 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	ประเภทอุตสาหกรรม					
	กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง		กิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ		รวมเฉลี่ย	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
	1. ด้านข้อมูลทั่วไป	390.77	853.50	193.17	568.12	252.71
2. ด้านพลังงาน น้ำ และวัสดุคืบ	120.17	301.52	74.02	291.99	87.93	294.99
3. ด้านการจัดการของเสียและมลภาวะ	122.43	463.72	51.96	243.46	73.19	326.37
4. ด้านอื่นๆ	10.43	83.68	1.06	13.44	3.89	47.25
รวม	643.81	1434.69	320.21	924.50	417.71	1109.99

จากตารางที่ 4.9 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ด้านแยกตามประเภทอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านข้อมูลทั่วไปมากที่สุด จำนวน 390.77 คำ รองลงมาคือ ด้านการจัดการของเสียและมลภาวะ จำนวน 122.43 คำ ด้านพลังงาน น้ำ และวัสดุคืบ จำนวน 120.17 คำ และน้อยที่สุด คือ ด้านอื่นๆ จำนวน 10.43 คำ

ส่วนกิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลด้านข้อมูลทั่วไปมากที่สุด จำนวน 193.17 คำ รองลงมา คือ ด้านพลังงาน น้ำ และวัสดุคืบ จำนวน 74.02 คำ ด้านการจัดการของเสียและมลภาวะ จำนวน 51.96 คำ และน้อยที่สุด คือ ด้านอื่นๆ จำนวน 1.06 คำ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมกิจการ พบว่า กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเฉลี่ยจำนวน 417.71 คำ โดยกิจการที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากกว่าอยู่ในอุตสาหกรรมที่

ส่งผลกระทบต่อสูง โดยมีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 643.81 คำ ส่วนกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูงเปิดเผยข้อมูลจำนวน 320.21 คำ

4.2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Websiteของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.10 ความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line โดยรวม ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม

รายงาน TBL	กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง		กิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ		T	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านเศรษฐกิจ	2339.72	2612.45	3478.49	4893.79	-2.284	0.023*
ด้านสังคม	2498.17	5864.66	2975.61	5132.42	-0.618	0.537
ด้านสิ่งแวดล้อม	643.81	1434.69	320.21	924.50	1.725	0.088
รวม	5481.70	7262.54	6774.30	7925.16	-1.161	0.247

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent – Sample T-Test) ผลการศึกษา พบว่าค่าสถิติด้านเศรษฐกิจมีค่าเท่ากับ 0.023 ด้านสังคม มีค่าเท่ากับ 0.537 ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.088 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเศรษฐกิจของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมแสดงให้เห็นว่า การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณัฐวรรณ ศิริชานันท์ (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า

บริษัทในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ให้ผลแตกต่างจากการศึกษาของ ฉิววรรณ วิชัยดิษฐ์ (2552) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสนใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมแตกต่างกันมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และให้ผลแตกต่างกับการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และสิทธิรักษ์ เพชรหิน (2556) ที่พบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ระหว่างบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาขอบเขตและระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบตัวแปรการกำกับดูแลกิจการและระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple bottom Line แต่ละตัว ในแง่ของความเกี่ยวพัน ความสอดคล้องหรือไปด้วยกัน เพื่อทดสอบว่าตัวแปรที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิจัยแต่ละตัวเป็นตัวแปรตัวเดียวกันหรือไม่ มีความสอดคล้องหรือไปด้วยกันหรือไม่ ซึ่งผลจากการทดสอบตัวแปรแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัยแต่ละตัวไม่ได้เป็นตัวแปรตัวเดียวกัน และมีความเป็นอิสระต่อกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
A	1	-.156*	.021	.291**	-.350**	-.012	.129	-.058	.119	.030	-.174**	-.201**	-.299**
B		1	.011	-.036	-.051	-.103	-.055	-.043	-.225**	-.008	-.026	.038	.077
C			1	-.057	-.060	-.176**	-.033	-.011	.038	.010	.043	.032	-.036
D				1	-.219**	.124	.119	.047	.273**	.181**	-.296**	.176**	-.119
E					1	-.133*	-.222**	-.008	-.214**	-.270**	.115	.220**	.320**
F						1	.026	.033	.014	-.011	-.106	.269**	.079
G							1	.023	.063	.129	.026	-.067	-.049
H								1	.058	.049	-.046	.013	-.012
I									1	.519**	-.312**	-.159*	-.189**
J										1	-.239**	-.146*	-.140*
K											1	-.019	.140*
L												1	.057
M													1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

โดยที่

- A = ขนาดของกิจการ
- B = ประเภทอุตสาหกรรม
- C = อายุของกิจการ
- D = ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี
- E = ขนาดของคณะกรรมการ
- F = สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ
- G = ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ
- H = สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

I	=	สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว
J	=	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร
K	=	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ
L	=	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล
M	=	ระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บนเว็บไซต์

การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยการนับค่ากับตัวแปรต้น คือ การกำกับดูแลกิจการ 8 ตัวแปร ได้แก่ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยทดสอบความสัมพันธ์ตามสมการ ดังต่อไปนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} + e$$

โดยที่

Y	=	ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line
X ₁	=	สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว (ร้อยละของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่มีนามสกุลเหมือนกันต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด)
X ₂	=	สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร (ร้อยละของการถือหุ้นโดยผู้บริหารของบริษัทต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด)
X ₃	=	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ (ร้อยละของผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด)
X ₄	=	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล (ร้อยละของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาลต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด)
X ₅	=	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (จำนวนคณะกรรมการบริษัท)

X_6	=	สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (ร้อยละของคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด)
X_7	=	การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่ (ตัวแปรหุ่นจำลองแทน โดย 1) ประธานกรรมการและประธานกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลเดียวกัน 2) ประธานกรรมการและประธานกรรมการผู้จัดการไม่เป็นบุคคลเดียวกัน)
X_8	=	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (ร้อยละของคณะกรรมการตรวจสอบที่ไม่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริษัทต่อคณะกรรมการทั้งหมด)
X_9	=	ขนาดองค์กร
X_{10}	=	อายุการดำเนินงาน
X_{11}	=	ประเภทของผู้สอบบัญชี
X_{12}	=	ประเภทอุตสาหกรรม
e	=	ความคลาดเคลื่อน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการทำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นดังนี้ (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression)

Model	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients				
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	-7674.964	8150.133		-.942	.347
ขนาดของคณะกรรมการ	954.481	199.008	.330	4.796	.000**
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	111.302	48.635	.152	2.288	.023*
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ	475.914	1621.538	.019	.293	.769
A สัดส่วนความเป็นอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบ	-5.115	75.543	-.004	-.068	.946
สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบคร้ว	-38.626	25.084	-.116	-1.540	.125
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร	8.118	31.685	.019	.256	.798

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) (ต่อ)

Model	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	
	Coefficients		Coefficients			
	B	Std. Error	Beta			
A	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ	43.853	34.425	.085	1.274	.204
	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล	-58.019	56.766	-.069	-1.022	.308
	R Square					.144
	Adjusted R Square					.113
	F-value					4.628
	(Constant)	-4565.848	11482.359		-.398	.691
B	ขนาดของคณะกรรมการ	819.238	211.309	.283	3.877	.000**
	สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	114.681	49.500	.157	2.317	.021*
	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ	867.028	1609.735	.034	.539	.591
	สัดส่วนความเป็นอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบ	-19.942	74.688	-.017	-.267	.790
	สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครัน	-32.115	26.170	-.097	-1.227	.221
	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร	-8.370	31.620	-.020	-.265	.791
	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ	34.198	35.212	.066	.971	.333
	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล	-98.024	59.417	-.117	-1.650	.100
	ขนาดของกิจการ	-3277.774	1116.018	-.211	-2.937	.004*
	ประเภทอุตสาหกรรม	1039.765	1112.687	.062	.934	.351
	อายุของกิจการ	1037.007	3067.475	.021	.338	.736
	ประเภทของผู้สอบบัญชี	905.451	1175.829	.055	.770	.442
	R Square					.186
	Adjusted R Square					.140
F-value					4.104	

* นัยสำคัญที่ 0.05, ** นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 4.12 (Model A) แสดงผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปร (Multiple regression model) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือการเปิดเผยข้อมูล

Triple Bottom Line บน Website ของบริษัท กับตัวแปรต้น คือการกำกับดูแลกิจการซึ่งประกอบด้วย 8 ตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า ค่าสถิติจากสมการถดถอยแบบพหุคูณของคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครันกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.125 สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหารกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.798 สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.204 สัดส่วนของการถือหุ้นโดยรัฐบาลกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.308 ขนาดของคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.000 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.023 การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่กับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.769 ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มีค่าเท่ากับ 0.946 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line กล่าวคือ มีผลทำให้การเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครัน สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล ผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาริณี จวงมุกิตา (2550) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า มีเพียงขนาดของคณะกรรมการบริษัทเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cheng & Courtenay (2006) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการ กฏระเบียบและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buniamin

et al. (2008) พบว่าขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งบ่งบอกว่าการตัดสินใจของคณะกรรมการส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลแต่ผลการศึกษต่างจากการศึกษาของ Ho & Wong (2001) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยข้อมูล

จากตารางที่ 4.12 (Model B) แสดงผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ภายใต้อิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการ ซึ่งใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปร (Multiple regression model) ผลการศึกษา พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ มีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบถ้วน สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล ส่วนลักษณะเฉพาะกิจการที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line พบว่า ขนาดของกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวคือ กิจการขนาดใหญ่ Set 100 มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัท แต่ประเภทอุตสาหกรรม อายุของกิจการ และลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี ไม่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาวรรณ วิชัยดิษฐ์ (2552) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัทมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของอลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่าขนาดของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ให้ผลแตกต่างจากงานวิจัยของ Buniamin et al. (2008) พบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

4.5 สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการทำกับคูแกล็กกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา	ผลการทดสอบ
H1 : สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครันมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน
H2 : สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน
H3 : สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน
H4 : สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน
H5 : ขนาดของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ยอมรับสมมติฐาน
H6 : สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ยอมรับสมมติฐาน
H7 : การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา (ต่อ)

<p>H8 : ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย</p>	<p>ปฏิเสธสมมติฐาน</p>
<p>H9 : ขนาดองค์กรมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับ ระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย</p>	<p>ยอมรับสมมติฐาน</p>
<p>H10: อายุการดำเนินงานมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแล กิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย</p>	<p>ปฏิเสธสมมติฐาน</p>
<p>H11: ประเภทของผู้สอบบัญชีมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับ ดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย</p>	<p>ปฏิเสธสมมติฐาน</p>
<p>H12: ประเภทอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแล กิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย</p>	<p>ปฏิเสธสมมติฐาน</p>

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลและทดสอบอิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการนับค่า ประชากรในการศึกษานี้คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการสุ่มตัวอย่างวิธีโควตาและวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้สูตร Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 229 บริษัท วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อใช้ในการสรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่ากิจการมีการเปิดเผยข้อมูลกี่ค่า ซึ่งจะมีลักษณะการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ T-Test และใช้การการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการนำเสนอ ดังนี้

- 5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา
- 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา
- 5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

ผลสรุปและการอภิปรายผลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอตามลำดับการตอบคำถามวิจัยที่ได้ระบุไว้ในบทที่ 1 รวมทั้งการอภิปรายผลการศึกษาที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตซึ่งผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่ได้ศึกษาไว้ในบทที่ 2 ดังนี้

5.1.1 ระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลสรุปการศึกษาในครั้งนี้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการ ประเภทอุตสาหกรรม อายุของกิจการ ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี และลักษณะการถือหุ้น ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 229 บริษัท เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 8 อุตสาหกรรม พบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลของทั้ง 8 อุตสาหกรรม จำนวน 6,384.83 คำ โดยอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมทรัพยากร มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 11,749.64 คำ รองลงมา คือ ธุรกิจการเงิน จำนวน 9,597.64 คำ อุตสาหกรรมบริการ จำนวน 7,690.83 คำ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง จำนวน 6,069.90 คำ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 4,173.83 คำ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 3,721.89 คำ และน้อยที่สุดคือ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 3,527.65 คำ

การอภิปรายผลจากการศึกษานี้กับการศึกษางานวิจัยในอดีต พบว่าอุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิสรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานมีระดับการรายงานข้อมูลเฉลี่ยสูงสุด การที่กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website สูงนั้นอาจเป็นเพราะอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง และอาจเป็นเพราะบริษัทมีการดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพยากรของประเทศเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้บริษัทต้องมีการเปิดเผยข้อมูลในทุกด้านตามที่หน่วยงานรัฐบาลหรือกฎหมายกำหนด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสของกิจการ

เมื่อแยกพิจารณาตามขนาดของกิจการ พบว่า ในภาพรวมทั้งบริษัทใน Set 100 และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยบริษัทที่อยู่ใน Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 3,619.66 คำ และบริษัท Non-Set 100 มีการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมเท่ากับ 4,350.54 คำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชวรรณ วิชัยดิษฐ (2552) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าบริษัทขนาดใหญ่ที่อยู่ใน Set 100 จะมีความพร้อมกว่ารวมทั้งกิจกรรมทางสังคมที่ส่งผลต่อสังคมและชุมชนจะมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก จึงถูกเฝ้ามองจากกลุ่มต่างๆ ในสังคมมากกว่า ส่งผลให้บริษัทที่มีขนาดใหญ่มีความกระตือรือร้นหรือใส่ใจกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line มากกว่าบริษัทขนาดเล็ก แต่ให้ผลแตกต่างกับงานวิจัยของ จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการการวิจัยเชิงประจักษ์ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า บริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก และคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม และแตกต่างกับงานวิจัยของ ศุภกันยา ห้วยผัด (2550) ที่พบว่า บริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ในภาพรวมบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 6,774.30 คำ และกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 5,481.70 คำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่ากิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง อาจเกิดจากกระบวนการทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกิจการที่สัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียในวงกว้าง กิจการจึงต้องสร้างผู้นำเชื่อถือและแสดงความโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มได้เห็น ซึ่งผลที่ได้ต่างจากการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ พัทธราภรณ์ ชดช้อย (2557) ที่พบว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ประเด็นหลักอาจมาจากการมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องหลายฉบับ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่นกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2539) กำหนดวิธีการควบคุมการระบายน้ำทิ้งและระบายอากาศเสียออกจากโรงงาน กฎหมายเกี่ยวกับของเสียหรือมูลฝอย กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

เมื่อแยกพิจารณาตามอายุของกิจการ พบว่า ในภาพรวมบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยกิจการที่มีอายุของกิจการต่ำกว่า 10 ปี มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 8,065.17 คำ และกิจการที่มีอายุของกิจการมากกว่า 10 ปี มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน

6,339.62 คำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ว่า บริษัทที่เพิ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในบริษัท เพื่อสร้างฐานเงินทุนให้มีความมั่นคงมากขึ้น ต่างกับบริษัทจดทะเบียนที่มีอายุการดำเนินงานยาวนาน ซึ่งมักจะมีชื่อเสียงในส่วนของประสบการณ์ในการดำเนินงานที่ได้รับความเชื่อถือ และได้รับความสนใจจากนักลงทุนอยู่แล้ว อีกทั้งบริษัทที่มีอายุการดำเนินงานยาวนานจะมีการระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า (อลิศรา ผลาวรณ, 2547)

เมื่อพิจารณาแยกตามลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี พบว่า ในภาพรวมบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูล จำนวน 6,384.83 คำ โดยกิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าคือมีจำนวน 7,037.52 คำ และกิจการที่มีมีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Non-big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 5,096.40 คำ จากการวิเคราะห์สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติมา กิ่งแก้ว (2555) ที่ได้อธิบายได้ว่ากิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่ากิจการที่มีลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Non-big 4 อาจสืบเนื่องมาจากผู้ตรวจสอบบัญชีแบบ Big 4 เป็นบริษัทที่มีชื่อเสียง ได้รับความไว้วางใจทั้งการตรวจสอบบัญชีและการให้คำปรึกษาในด้านการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ

5.1.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Websiteของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม

การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม ผลการศึกษาพบว่า ด้านเศรษฐกิจของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมแสดงให้เห็นว่า การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ญัฐวรรณ ศิริชานันท์ (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ให้ผลแตกต่าง

จากการศึกษาของ นิชวรรณ วิษัยดิษฐ์ (2552) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมแตกต่างกันมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และให้ผลแตกต่างกับการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธ์ และ สิทธิรักษ์ เพชรหิน (2556) ที่พบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ระหว่างบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งการศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือ การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับตัวแปรต้น คือ การกำกับดูแลกิจการ 8 ตัวแปร ได้แก่ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครัน สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line กล่าวคือ มีผลทำให้การเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครัน สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล ผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาริณี จวงมูทิตา (2550) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า มีเพียงขนาดของคณะกรรมการ

บริษัทเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cheng & Courtenay (2006) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการ กูรูระเบียบและการเปิดเผยข้อมูล โดยสมรรถใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buniamin et al. (2008) พบว่าขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งบ่งบอกว่าการตัดสินใจของคณะกรรมการส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูล แต่ผลการศึกษาต่างจากการศึกษาของ Ho & Wong (2001) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยข้อมูล

5.1.4 ทดสอบอิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ภายใต้อิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการ ซึ่งใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปร (Multiple regression model) ผลการศึกษา พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ มีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบครัน สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล ส่วนลักษณะเฉพาะกิจการที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line พบว่า ขนาดของกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวคือ กิจการขนาดใหญ่ Set 100 มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัท แต่ประเภทอุตสาหกรรม อายุของกิจการ และลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีไม่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับ

คุณลักษณะการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉิชาวรรณ วิชัยดิษฐ์ (2552) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัทมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และ สอดคล้องกับงานวิจัยของอลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ให้ผลแตกต่างจากงานวิจัยของ Buniamin et al. (2008) พบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง ลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้พบประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ ประโยชน์เชิงการนำไปใช้ (Practical Contributions) และ ประโยชน์เชิงทฤษฎี (Theoretical Contributions)

5.2.1 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

งานวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงการนำไปใช้ คือ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และใช้เป็นข้อมูลทางเลือกนอกเหนือจากงบการเงิน ให้ผู้ลงทุนได้สามารถเลือกใช้ประกอบการตัดสินใจสำหรับการลงทุนในหลักทรัพย์ โดยสามารถนำไปใช้ได้ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน อีกทั้งยังเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักวิชาการและผู้ที่สนใจข้อมูลในการกำกับดูแลกิจการ และการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line

5.2.2 ประโยชน์ในเชิงทฤษฎี

นอกจากนี้งานวิจัยยังก่อให้เกิดประโยชน์เชิงทฤษฎี คือ ทำให้ทราบว่างานที่ศึกษาครั้งนี้เป็นอีกงานที่สนับสนุนกรอบแนวคิดตามทฤษฎีความชอบธรรม การที่บริษัทจะอยู่รอด

ในสังคมได้นั้น บริษัทจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ด้วยความถูกต้อง ชอบธรรม เพื่อเป็นการพิสูจน์ให้ผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างจริงจัง และเป็นการทำให้บริษัทอยู่รอดต่อไปในสังคมได้อย่างยั่งยืน และงานวิจัยครั้งนี้ยังสนับสนุนทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียอีกด้วย เนื่องจากแม้การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในประเทศไทยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมยังคงเป็นการรายงานตามความสมัครใจ แต่ผลการศึกษาระดับปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ทำให้ทราบได้ว่าพลังของผู้มีส่วนได้เสียมีแรงผลักดันที่ทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษานี้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในประเทศไทยยังมีน้อย ทำให้การศึกษานี้เป็นอีกหนึ่งวิจัยที่ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เพื่อศึกษาและหาความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line

2. สื่อที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะจาก Website ของบริษัทเท่านั้น ซึ่งไม่รวมไฟล์แนบ ไฟล์ PDF และไฟล์รูปภาพรวมทั้งเอกสารดาว์นโหลดต่างๆ เนื่องจากอาจเกิดความซ้ำซ้อนกับการเก็บข้อมูลโดยวิธีอื่น ดังนั้นข้อมูลที่ได้อาจไม่ครอบคลุม แต่เนื่องจากในปัจจุบันระบบออนไลน์และอินเทอร์เน็ตเป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก นอกจากจะให้ความสะดวกสบายแล้ว ยังสามารถใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้วิจัยจึงเลือกสื่อนี้ในการรวบรวมข้อมูล

5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

จากการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูล Triple bottom Line รวมทั้งทดสอบอิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการที่มีต่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติม และขยายขอบเขตของผลการศึกษาในอนาคต ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวแปรการกำกับดูแลกิจการเพียง 8 ตัว ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้ตัวแปรการกำกับดูแลกิจการเพิ่มขึ้นเพื่อให้ผลการวิจัยมีความละเอียดมากขึ้น
2. การศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาด้านปริมาณความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณเพียงด้านเดียว ไม่ได้พิจารณาถึงคุณภาพของข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบเก็บข้อมูลจาก Website ของบริษัท ในการศึกษาครั้งต่อไปในอนาคตอาจเปลี่ยนเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือใช้แบบสอบถามเป็นสื่อในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line
4. ควรมีการวิจัยซ้ำในเรื่องนี้ ในช่วงระยะเวลาอื่นหรือในกลุ่มธุรกิจอื่น ทั้งนี้เนื่องจากเวลาเปลี่ยนไป หรือกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนไปอาจจะส่งผลทำให้สภาพแวดล้อมทางการบัญชีเปลี่ยนแปลงไปด้วย และยากแก่การควบคุมซึ่งอาจจะส่งผลต่อปัจจัยทางธุรกิจให้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้
5. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website กับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บนสื่ออื่น เช่น รายงานประจำปี แบบ 56-1 หรือวิธีอื่นที่อาจจะมีขึ้นในอนาคต

บทบรรณานุกรม

- จักรวุฒิ ชอบพิเชียร. (2552ก). ได้ศึกษาผลกระทบการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในรายงานประจำปีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- จักรวุฒิ ชอบพิเชียร. (2552ข). ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของธุรกิจและลักษณะการกำกับดูแลกิจการกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย. หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- จักรวุฒิ ชอบพิเชียร. (2552ค). ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมผ่านลักษณะการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย. หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- จักรวุฒิ ชอบพิเชียร. (2552ง). ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย. หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- จอมขวัญ รัชตะวรรณ. (2549). เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการ การวิจัยเชิงประจักษ์: บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิตติมา กิ่งแก้ว. (2555). ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2549. ค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2556, จาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์ : <http://capital.sec.or.th/webapp/nrs/data/3950a4.pdf>

- เบญจพร โมกขะเวส. (2551). ลักษณะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. คณะบัญชี วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พัชราภรณ์ ชดช้อย. (2557). การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท : กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ปีที่ 34 เม.ย. – มิ.ย.55,47-46.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์, และสุทธิรักษ์ เพชรหิน. (2556). การเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line ในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมการเงิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- เมธาวดี อ่อนฐิ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ศุภกัญญา ห้วยผัด. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สิทธิธ ภูมิวัฒน์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุชลธา บุพการะกุล. (2551). ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุนิสา บุญชูช่วย. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- สุริรัตน์ แซ่ฝู. (2557). การเปิดเผยข้อมูลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อลิศรา ผลาวรรณ. (2547). ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- Buniamin, S., Alrazi, B., Johari, N., & Rahman, N. (2008). An Investigation of the Association between Corporate Governance and Environmental Reporting in Malaysia. *Asian Journal of Business and Accounting*, 1(2), 65-88.
- Brammer, S., & Pavelin, S. (2006). Voluntary Environmental Disclosures by Large UK Companies. *Journal of Business Finance & Accounting*, 33, 7-8
September/October) :1168-1188.
- Cheng, E. C. M., & Courtenay, S. M. (2006). Board Composition, Regulatory Regime and Voluntary Disclosure. *The International Journal of Accounting* 41 (3) : 262 - 289
- Eng, L. L., & Mak, Y. T. (2003) Corporate Governance and Voluntary Disclosure, *Journal of Accounting and Finance*, 46:1325-1360.
- Haniffa, R. M., & Cooke, T. E. (2005). The impact of culture and corporate governance on corporate social reporting. *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 24, pp. 391-430.
- Iu, J., & Bantten, J. (2001). The implementation of OECK corporate governance principles in post-crisis Asia. *The Journal of Corporate Citizenship*, Winter 2001,47-62.
- Kathyayini ,K., Tilt, C. A., & Lester, L. H. (2012). Corporate governance and environmental reporting : and Australian study. Emerald Group Publishing Limited, 143 -163.
- Suttipun, M., & Stanton, P. (2012). The Differences in Corporate Environmental Disclosures on Websites and in Annual Reports : A Case Study of Companies Listed in Thailand. *International Journal of Business and Management*; Vol.7, No.14 1833-3850.

Suttipun, M. (2012). Triple Bottom Line Reporting in Annual Reports : A Case Study of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand (SET). Asian Journal of Finance & Accounting ISSN 1946-052X 2012, Vol. 4, No.1.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อบริษัทกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
1	บริษัท อกริเพียว โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	APURE	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2	บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	CFRESH	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
3	บริษัท ห้างเฮ็นโซคิวิวัฒน์ขนาดใหญ่ จำกัด (มหาชน)	CHOTI	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
4	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	CPF	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
5	บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	CPI	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
6	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	GFPT	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
7	บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	HTC	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
8	บริษัท อิชิตัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ICHI	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
9	บริษัท เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	M	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
10	บริษัท มาลีสามพราน จำกัด (มหาชน)	MALEE	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
11	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	MINT	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
12	บริษัท โออิชิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	OISHI	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
13	บริษัท เพอร์ซิเคนท์ เบเกอรี่ จำกัด (มหาชน)	PB	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
14	บริษัท เซ็ปปะ จำกัด (มหาชน)	SAPPE	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
15	บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	SSC	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
16	บริษัท ศรีตรังแอกโกรอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	STA	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
17	บริษัท ทรอปิคอลแคนนิง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	TC	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
18	บริษัท ทิปปโก้ฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	TIPCO	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
19	บริษัท ไทยยูเนียน โพรเซ่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	TUF	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
20	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)	TVO	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
21	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	BANPU	ทรัพยากร
22	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	BCP	ทรัพยากร

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
23	บริษัท เต็มโก้ จำกัด (มหาชน)	DEMCO	ทรัพยากร
24	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	EGCO	ทรัพยากร
25	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ESSO	ทรัพยากร
26	บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)	GLOW	ทรัพยากร
27	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	GUNKUL	ทรัพยากร
28	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	IRPC	ทรัพยากร
29	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	PTT	ทรัพยากร
30	บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	PTTEP	ทรัพยากร
31	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	RATCH	ทรัพยากร
32	บริษัท เอสพีซีจี จำกัด (มหาชน)	SPCG	ทรัพยากร
33	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	TOP	ทรัพยากร
34	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	TTW	ทรัพยากร
35	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	ADVANC	เทคโนโลยี
36	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	AIT	เทคโนโลยี
37	บริษัท ซีเอส สื่อกซ์อินโฟ จำกัด (มหาชน)	CSL	เทคโนโลยี
38	บริษัท เอลต้า อีเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	DELTA	เทคโนโลยี
39	บริษัท ดราก้อน ฟิชชี่ จำกัด (มหาชน)	DRACO	เทคโนโลยี
40	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	DTAC	เทคโนโลยี
41	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	INTUCH	เทคโนโลยี
42	บริษัท จัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	JAS	เทคโนโลยี
43	บริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)	JMART	เทคโนโลยี
44	บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน)	JTS	เทคโนโลยี
45	บริษัท เคซีอี อีเลคโทรนิคส์ จำกัด (มหาชน)	KCE	เทคโนโลยี

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
46	บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	SAMART	เทคโนโลยี
47	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)	SVI	เทคโนโลยี
48	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)	THCOM	เทคโนโลยี
49	บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)	TT&T	เทคโนโลยี
50	บริษัท ทีดับบลิวแซด คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	TWZ	เทคโนโลยี
51	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	TRUE	เทคโนโลยี
52	บริษัทหลักทรัพย์ เออีซี จำกัด (มหาชน)	AEC	ธุรกิจการเงิน
53	บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	AEONTS	ธุรกิจการเงิน
54	บริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด (มหาชน)	ASP	ธุรกิจการเงิน
55	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	BAY	ธุรกิจการเงิน
56	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BBL	ธุรกิจการเงิน
57	บริษัท กรุงไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	BKI	ธุรกิจการเงิน
58	บริษัท กรุงไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	BLA	ธุรกิจการเงิน
59	บริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)	BUI	ธุรกิจการเงิน
60	ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)	CIMBT	ธุรกิจการเงิน
61	บริษัทหลักทรัพย์ โนมูระ พัฒนสิน จำกัด (มหาชน)	CNS	ธุรกิจการเงิน
62	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	KBANK	ธุรกิจการเงิน
63	บริษัทหลักทรัพย์ เคจีไอ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	KGI	ธุรกิจการเงิน
64	ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	KKP	ธุรกิจการเงิน
65	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTB	ธุรกิจการเงิน
66	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTC	ธุรกิจการเงิน
67	บริษัท ไม้ด้า ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	ML	ธุรกิจการเงิน
68	บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	MTI	ธุรกิจการเงิน
69	บริษัท นวกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	NKI	ธุรกิจการเงิน

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
70	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	SCB	ธุรกิจการเงิน
71	บริษัท ทุนธนาชาติ จำกัด (มหาชน)	TCAP	ธุรกิจการเงิน
72	บริษัท ไทยรับประกันภัยต่อ จำกัด (มหาชน)	THRE	ธุรกิจการเงิน
73	บริษัท ไทยรีประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	THREL	ธุรกิจการเงิน
74	บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TISCO	ธุรกิจการเงิน
75	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	TMB	ธุรกิจการเงิน
76	บริษัท ประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)	TVI	ธุรกิจการเงิน
77	บริษัท เอเชีย เอวิเอชั่น จำกัด (มหาชน)	AAV	บริการ
78	บริษัท เอเชีย คอร์ปอเรท ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	ACD	บริการ
79	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	AOT	บริการ
80	บริษัท อควา คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	AQUA	บริการ
81	บริษัท บางกอก เซน ฮอสปิทอล จำกัด (มหาชน)	BCH	บริการ
82	บริษัท บิวตี้ คอมมูนิตี้ จำกัด (มหาชน)	BEAUTY	บริการ
83	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)	BEC	บริการ
84	บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BECL	บริการ
85	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)	BGH	บริการ
86	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)	BH	บริการ
87	บริษัท บีอีซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	BIGC	บริการ
88	บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)	BJC	บริการ
89	บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BMCL	บริการ
90	บริษัท บางปะกง เทอร์มินอล จำกัด (มหาชน)	BTC	บริการ
91	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	BTS	บริการ
92	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า จำกัด (มหาชน)	CENTEL	บริการ
93	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	CPALL	บริการ
94	บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ERW	บริการ

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
95	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	GLOBAL	บริการ
96	บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)	GRAMMY	บริการ
97	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	HMPRO	บริการ
98	บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน)	LOXLEY	บริการ
99	บริษัท ลาгуน่า รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล จำกัด (มหาชน)	LRH	บริการ
100	บริษัท มาสเตอร์ แอด จำกัด (มหาชน)	MACO	บริการ
101	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	MAJOR	บริการ
102	บริษัท แม็คกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	MC	บริการ
103	บริษัท โรงพยาบาลมหาชัย จำกัด (มหาชน)	M-CHAI	บริการ
104	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	MCOT	บริการ
105	บริษัท เมก้า ไฟฟ์ไอเอ็นซี จำกัด (มหาชน)	MEGA	บริการ
106	บริษัท สายการบินบินน็อกแอร์ จำกัด (มหาชน)	NOK	บริการ
107	บริษัท โรงพยาบาลนนทเวช จำกัด (มหาชน)	NTV	บริการ
108	บริษัท นามยง เทอร์มินัล จำกัด (มหาชน)	NYT	บริการ
109	บริษัท พีรีเซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)	PSL	บริการ
110	บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน)	ROBINS	บริการ
111	บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน)	RS	บริการ
112	บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)	SE-ED	บริการ
113	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	THAI	บริการ
114	บริษัท โทรคมนาคมไทย เอเยนซีซีส์ จำกัด (มหาชน)	TTA	บริการ
115	บริษัท วีจี ไอ โกลบอล มีเดีย จำกัด (มหาชน)	VGI	บริการ
116	บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	VIBHA	บริการ
117	บริษัท เอเชีย เมทัล จำกัด (มหาชน)	AMC	สินค้าอุตสาหกรรม
118	บริษัท แคปปิตอล เอ็นจิเนียริ่ง เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน)	CEN	สินค้าอุตสาหกรรม
119	บริษัท ซิตี้ สตีล จำกัด (มหาชน)	CITY	สินค้าอุตสาหกรรม

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
120	บริษัท ชัยวัฒนา แทนเนอรี่ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	CWT	สินค้าอุตสาหกรรม
121	บริษัท จี เจ สตีล จำกัด (มหาชน)	GJS	สินค้าอุตสาหกรรม
122	บริษัท ฮั่วฟง รับเบอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	HFT	สินค้าอุตสาหกรรม
123	บริษัท โพลสโ-ไทยน็อกซ์ จำกัด (มหาชน)	INOX	สินค้าอุตสาหกรรม
124	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	IVL	สินค้าอุตสาหกรรม
125	บริษัท กุลธรเคอร์บี้ จำกัด (มหาชน)	KKC	สินค้าอุตสาหกรรม
126	บริษัท โลหะกิจ เม็ททอล จำกัด (มหาชน)	LHK	สินค้าอุตสาหกรรม
127	บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	NEP	สินค้าอุตสาหกรรม
128	บริษัท นิปปอน แพล็ค(ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	NIPPON	สินค้าอุตสาหกรรม
129	บริษัท แปซิฟิกไพพ์ จำกัด (มหาชน)	PAP	สินค้าอุตสาหกรรม
130	บริษัท พัฒน์กล จำกัด (มหาชน)	PATKL	สินค้าอุตสาหกรรม
131	บริษัท โพลีเพ็คซ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	PTL	สินค้าอุตสาหกรรม
132	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	PTTGC	สินค้าอุตสาหกรรม
133	บริษัท สามชัย สตีล อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	SAM	สินค้าอุตสาหกรรม
134	บริษัท สหมิตรเครื่องกล จำกัด (มหาชน)	SMIT	สินค้าอุตสาหกรรม
135	บริษัท เอส เอ็น ซี ฟอว์เมอร์ จำกัด (มหาชน)	SNC	สินค้าอุตสาหกรรม
136	บริษัท สยามกันท์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	SPG	สินค้าอุตสาหกรรม
137	บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	SSI	สินค้าอุตสาหกรรม
138	บริษัท ไทยคาร์บอนแบล็ค จำกัด (มหาชน)	TCB	สินค้าอุตสาหกรรม
139	บริษัท ที.ซี.เจ.เอเชีย จำกัด (มหาชน)	TCJ	สินค้าอุตสาหกรรม
140	บริษัท ไทยฟิล์มอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	TFI	สินค้าอุตสาหกรรม
141	บริษัท ไทย-เยอรมัน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	TGPRO	สินค้าอุตสาหกรรม
142	บริษัท ไทยแลนด์ไอออนเว็คส์ จำกัด (มหาชน)	TIW	สินค้าอุตสาหกรรม
143	บริษัท อุตสาหกรรมถังโลหะไทย จำกัด (มหาชน)	TMD	สินค้าอุตสาหกรรม
144	บริษัท ค้าเหล็กไทย จำกัด (มหาชน)	TMT	สินค้าอุตสาหกรรม

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
145	บริษัท ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	TPC	สินค้าอุตสาหกรรม
146	บริษัท ไทยสตีลเคเบิล จำกัด (มหาชน)	TSC	สินค้าอุตสาหกรรม
147	บริษัท ไทยยูนิคคอกอยล์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	TUCC	สินค้าอุตสาหกรรม
148	บริษัท ยูนิย่นพลาสติก จำกัด (มหาชน)	UP	สินค้าอุตสาหกรรม
149	บริษัท ยูไนเต็ด เปเปอร์ จำกัด (มหาชน)	UTP	สินค้าอุตสาหกรรม
150	บริษัท วโรปรณ์ จำกัด (มหาชน)	VARO	สินค้าอุตสาหกรรม
151	บริษัท ยงไทย จำกัด (มหาชน)	YCI	สินค้าอุตสาหกรรม
152	บริษัท แอสเซท ไบรท์ จำกัด (มหาชน)	ABC	สินค้าอุปโภคบริโภค
153	บริษัท คอมพาสต์ อีสต์ อินดัสตรี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	CEI	สินค้าอุปโภคบริโภค
154	บริษัท คาสเซอร์ฟิค โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	CPH	สินค้าอุปโภคบริโภค
155	บริษัท ซี.พี.แอล.กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	CPL	สินค้าอุปโภคบริโภค
156	บริษัท ดีเอสจี อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	DSGT	สินค้าอุปโภคบริโภค
157	บริษัท ดี.ที.ซี.อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน)	DTCI	สินค้าอุปโภคบริโภค
158	บริษัท แฟนซีวูด อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน)	FANCY	สินค้าอุปโภคบริโภค
159	บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	ICC	สินค้าอุปโภคบริโภค
160	บริษัท อินเตอร์ ฟาร์อีสท์ วิศวกร จำกัด (มหาชน)	IFEC	สินค้าอุปโภคบริโภค
161	บริษัท แจ็กเจียอุตสาหกรรม (ไทย) จำกัด (มหาชน)	JCT	สินค้าอุปโภคบริโภค
162	บริษัท กันยงอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	KYE	สินค้าอุปโภคบริโภค
163	บริษัท ลัคกี้เท็กซ์ (ไทย) จำกัด (มหาชน)	LTX	สินค้าอุปโภคบริโภค
164	บริษัท ทีทีแอล อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	TTL	สินค้าอุปโภคบริโภค
165	บริษัท ไทยโทรเท็กซ์ไทล์มิลลส์ จำกัด (มหาชน)	TTTM	สินค้าอุปโภคบริโภค
166	บริษัท ยูนิย่นไฟโอเนียร์ จำกัด (มหาชน)	UPF	สินค้าอุปโภคบริโภค
167	บริษัท ยูนิย่นอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำกัด (มหาชน)	UT	สินค้าอุปโภคบริโภค
168	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)	WACOAL	สินค้าอุปโภคบริโภค

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
169	บริษัท อารียา พรอพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	A	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
170	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	AMATA	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
171	บริษัท อนันดา ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	ANAN	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
172	บริษัท เอพี (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	AP	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
173	บริษัท เอควี เอสเตท จำกัด (มหาชน)	AQ	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
174	บริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	ASCON	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
175	บริษัท บีเจซี เฮฟวี่ อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	BJCHI	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
176	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์บางกอก	BKKCP	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
177	บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)	BLAND	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
178	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)	CK	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
179	บริษัท คริสเตียนีและนิลเสน (ไทย) จำกัด (มหาชน)	CNT	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
180	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)	CPN	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
181	บริษัท ไคนาสดีเซรามิก จำกัด (มหาชน)	DCC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
182	บริษัท ดีคอน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	DCON	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
183	บริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน)	DRT	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
184	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่าอุตสาหกรรม ธานี	DTCPPF	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
185	บริษัท อีเอ็มซี จำกัด (มหาชน)	EMC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
186	กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์โกลด์	GOLDPF	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
187	บริษัท เหมราชพัฒนาที่ดิน จำกัด (มหาชน)	HEMRAJ	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
188	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่าเหมราช อินดัสเตรียล	HPF	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
189	บริษัท อิตาเลียน ไทย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	ITD	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
190	กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ เจซี	JCP	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
191	บริษัท เค.ซี. พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	KC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
192	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เคพีเอ็น	KPNPF	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
193	บริษัท เคปเปล ไทย พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	KTP	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
194	บริษัท ลลิต พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	LALIN	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
195	บริษัท แลนด์เอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	LH	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
196	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า แลนด์ เอนด์ เฮ้าส์	LHPF	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
197	บริษัท แอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	LPN	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
198	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ลักซ์ซัวร์	LUXF	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
199	บริษัท พรินบลท์ จำกัด (มหาชน)	PREB	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
200	บริษัท ปรีชากรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	PRECHA	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
201	บริษัท ปรีณศิริ จำกัด (มหาชน)	PRIN	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
202	บริษัท พรินซ์เฟิลด์ แคปิตอล จำกัด (มหาชน)	PRINC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
203	บริษัท พุกยา เรียวเอสเตท จำกัด (มหาชน)	PS	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
204	บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	Q-CON	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
205	บริษัท ควอลิตี้เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	QH	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
206	บริษัท ไรมอน แลนด์ จำกัด (มหาชน)	RML	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
207	บริษัท สวนอุตสาหกรรมโรจนะ จำกัด (มหาชน)	ROJNA	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
208	บริษัท สแกน โกลบอล จำกัด (มหาชน)	SCAN	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
209	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)	SCC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
210	บริษัท ปูนซิเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)	SCCC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
211	บริษัท ทักษิณคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	SCP	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
212	บริษัท แสนศิริ จำกัด (มหาชน)	SIRI	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
213	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์แสนศิริ ไพรม์ออฟฟิศ	SIRIP	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
214	บริษัท สุกาลย์ จำกัด (มหาชน)	SPALI	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
215	บริษัท ศรีราชาคอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	SRICHA	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
216	บริษัท ชิโน-ไทย เอ็นจิเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด(มหาชน)	STEC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	กลุ่มอุตสาหกรรม
217	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด (มหาชน)	STPI	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
218	บริษัท ซูเปอร์บล็อก จำกัด (มหาชน)	SUPER	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
219	บริษัท ทีปโก้แอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)	TASCO	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
220	บริษัท อุตสาหกรรมพรมไทย จำกัด (มหาชน)	TCMC	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
221	บริษัท ไทยพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	TFD	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
222	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ไทคอน	TFUND	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
223	บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอนเน็คชั่น จำกัด (มหาชน)	TICON	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
224	บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)	TPIPL	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
225	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ไทยริเทล อินเวสเมนต์	TRIF	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
226	บริษัท โตโย-ไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	TTCL	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
227	บริษัท สหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	UMI	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
228	บริษัท ยูนิ เวนเจอร์ จำกัด (มหาชน)	UV	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
229	บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	WHA	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ภาคผนวก ข

แบบเก็บข้อมูล

แบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Lines บน websites

ชื่อกิจการ.....ประเภทอุตสาหกรรม.....รหัส.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ขนาดของกิจการ SET 100 Non-SET 100
2. ประเภทอุตสาหกรรม กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง กิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ
3. อายุของกิจการ ต่ำกว่า 10 ปี มากกว่า 10 ปี
4. ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี Big 4 Non-big 4
5. ลักษณะการถือหุ้นแบบครบถ้วน ธุรกิจครบถ้วน ไม่ใช่ธุรกิจครบถ้วน
6. ขนาดของกิจการ (sales).....
7. ขนาดของคณะกรรมการ.....
8. สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ.....
9. ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ.....
10. สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ.....
11. สัดส่วนการถือหุ้นแบบครบถ้วน.....
12. สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร.....
13. สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ.....
14. สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล.....

ส่วนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

หัวข้อที่ 2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ลำดับ	หัวข้อหลัก	หัวข้อการรายงานข้อมูล	จำนวนคำ
1	ด้านข้อมูลทั่วไป	ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดและกำไรของบริษัท	
2		ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยที่ให้ข้อมูล/ ความรับผิดชอบด้านการเงินกับกิจการ	
3	ด้านลูกค้า	ข้อมูลรายละเอียดของสินค้า/บริการ	
4		ข้อมูลส่วนแบ่งตลาดของกิจการ	
5		ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสินค้าคงค้างจากการสั่งซื้อของลูกค้า เช่น กักตุนสินค้า	
6	ด้านผู้ส่งวัตถุดิบ	ข้อมูลผู้ส่งวัตถุดิบหลัก	
7	ด้านแรงงาน	ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนพนักงาน	
8		ข้อมูลผลประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นตัวเงินอื่นๆ ที่ลูกจ้าง ควรจะได้รับจากกิจการ	
9		ข้อมูลเกี่ยวกับโบนัสหรือหุ้นปันผลที่พนักงานจะได้รับจาก กิจการ	
10	ด้านผู้ลงทุน/เจ้าหนี้	ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหนี้หลัก	
11		ข้อมูลการกระจายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน	
12	ด้านสาธารณะ	ข้อมูลด้านภาษีอากร	
13		ข้อมูลพัฒนาด้านสังคมที่เป็นตัวเงิน เช่น การบริจาค เป็นต้น	
14	ด้านการลงทุน	ข้อมูลขนาดและลักษณะของการลงทุนหลักของกิจการ	
15		ข้อมูลผลประกอบการด้านการเงินของการลงทุนหลักของ กิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน	
16		ข้อมูลการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา	
17		ข้อมูลการลงทุนในข้อมูลด้านเทคโนโลยี	
18		ข้อมูลการลงทุนในสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น ภาพลักษณ์ ของกิจการ	
19	ด้านอื่น ๆ	ข้อมูลการพยากรณ์รายได้หรือยอดขาย	
20		ข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ของกิจการที่ สามารถวัดได้เป็นตัวเงิน	
รวม			

หัวข้อที่ 2.2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

ลำดับ	หัวข้อหลัก	หัวข้อการรายงานข้อมูล	จำนวนค่า
1	ด้านข้อมูลทั่วไป	การรายงานข้อมูลของกิจการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อกิจการต่อผู้ถือหุ้นและสังคมโดยรวม	
2		ข้อมูลรางวัลด้านสังคมของกิจการ	
3		ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูล/ความรับผิดชอบต่อสังคม	
4	ด้านแรงงาน	ข้อมูลจำนวนพนักงานของกิจการ	
5		ข้อมูลการลาออกของพนักงาน	
6		ข้อมูลระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท	
7		ผลประโยชน์ที่พนักงานได้รับในสวัสดิการด้านสุขภาพ ความพิการที่เกิดจากการทำงาน และการเกษียณอายุ	
8		ข้อมูลความพึงพอใจงานของพนักงาน	
9		ข้อมูลด้านสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน เช่น จำนวนวันที่ขาดงาน อุบัติเหตุจากการทำงานและการเสียชีวิต	
10	ด้านโอกาสและสิทธิมนุษยชน	หัวข้อนโยบายหรือโปรแกรมที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ และการล่วงละเมิดสิทธิภายในกิจการ	
11		ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน	
12		ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชนในกิจการ	
13		ข้อมูลด้านการศึกษาและอบรมพัฒนาพนักงาน	
14	ด้านลูกค้าและชุมชน	ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสุขภาพของชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้ที่ตั้งของกิจการ	
15		ข้อมูลกิจการเพื่อสังคมของกิจการ	
16		ข้อมูลนโยบายการจ้างแรงงานท้องถิ่นของกิจการ	
17	ด้านจริยธรรม	ข้อมูลนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและการติดสินบนของกิจการ	
18		ข้อมูลนโยบายการต่อต้าน/กีดกันทางการค้า	
19		ข้อมูลนโยบายการรักษาความลับของลูกค้า	
20		ข้อมูลการเตรียมความพร้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้านสังคม ชุมชนและแรงงานของกิจการ	
รวม			

หัวข้อ 2.3 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	หัวข้อหลัก	หัวข้อการรายงานข้อมูล	จำนวนค่า
1	ด้านข้อมูลทั่วไป	ข้อมูลรายงานของบริษัทที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	
2		ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม	
3		ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานของกิจการ	
4		ข้อมูลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม	
5		ข้อมูลรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ	
6		ข้อมูลการตัดสินใจของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	
7		ข้อมูลระบุ (กำหนด) เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูลและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	
8	ด้านพลังงาน น้ำ และวัตถุดิบ	ข้อมูลการใช้พลังงานของกิจการ	
9		ข้อมูลสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก	
10		ข้อมูลการจัดการน้ำของกิจการ	
11		ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ Re-cycle และ Re-use ของกิจการ	
12		ข้อมูลกลยุทธ์สำหรับการใช้สินค้าประเภท Re-cycle ในกิจการ	
13	ด้านการจัดการของเสียและมลภาวะ	ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ	
14		ข้อมูลผลกระทบด้านมลภาวะจากการขนส่งของกิจการ	
15		ข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของสินค้าและบริการของกิจการ (เช่น มลภาวะที่เกิดจากกิจการ)	
16		ข้อมูลการจัดการของเสียของกิจการ	
17	ด้านอื่น ๆ	ข้อมูลนโยบายการบัญชีด้านสิ่งแวดล้อม	
18		ข้อมูลการใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม	
19		ข้อมูลการฟ้องร้อง การโดนลงโทษและค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อม	
20		ข้อมูลหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม	
รวม			
รวมทั้งสิ้น			

ภาคผนวก ค

คำอธิบายแบบเก็บข้อมูล

คำอธิบาย แบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ 2.1 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ด้านข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดและกำไรของกิจการ หมายถึง ขนาดกิจการและผลการประกอบกิจการซึ่งส่งเสริมความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ
2. ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยที่ให้ข้อมูล/ความรับผิดชอบด้านการเงินกับกิจการ หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเงินของกิจการ

ด้านลูกค้า

3. ข้อมูลรายละเอียดของสินค้า/บริการ หมายถึง รายละเอียดด้านสินค้าและบริการของกิจการ
4. ข้อมูลส่วนแบ่งตลาดของกิจการ หมายถึง รายละเอียดช่องทางการจำหน่าย และส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าและบริการของกิจการ
5. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสินค้าคงค้างจากการสั่งซื้อของลูกค้า เช่น กักตุนสินค้า หมายถึง รายละเอียดเกี่ยวกับการผลิตสินค้าไม่ทันส่งลูกค้า การกักตุนสินค้า

ด้านผู้ส่งวัตถุดิบ

6. ข้อมูลผู้ส่งวัตถุดิบหลัก หมายถึง ผู้จำหน่ายวัตถุดิบรายใหญ่ ที่จำหน่ายวัตถุดิบให้กับกิจการ

ด้านแรงงาน

7. ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนพนักงาน หมายถึง เงินเดือนพนักงาน ซึ่งรวมถึงจำนวนเงินที่จ่ายให้กับหน่วยงานรัฐในนามของพนักงาน เช่น ภาษีลูกจ้าง ภาษีทรัพย์สิน และกองทุนว่างงาน เป็นต้น
8. ข้อมูลผลประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นตัวเงินอื่นๆ ที่ลูกจ้างควรจะได้รับจากกิจการ หมายถึง รายได้ทั้งหมดของพนักงานนอกเหนือจากเงินเดือน ครอบคลุมถึงเงินอุดหนุนประจำ เช่น บำนาญ เงินประกัน พาหนะบริษัท และค่ารักษาพยาบาลส่วนตัว และเงินช่วยเหลือพนักงานอื่นๆ เช่น ค่าที่พักอาศัย เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย การช่วยเหลือด้านคมนาคม ทุนการศึกษา และเงินทดแทนการให้ออกจากงาน
9. ข้อมูลเกี่ยวกับโบนัสหรือหุ้นปันผลที่พนักงานจะได้รับจากกิจการ หมายถึง สิทธิหรือผลประโยชน์ที่พนักงานได้รับ เกี่ยวกับโบนัสหรือหุ้นปันผล

ด้านผู้ลงทุน/เจ้าหนี้

10. ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหนี้หลัก หมายถึง รายละเอียดการเป็นหนี้ และรายชื่อเจ้าหนี้หลักของกิจการ
11. ข้อมูลการกระจายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน หมายถึง หมายถึง การจัดสรร แบ่งปันผลกำไรจากการดำเนินงานให้กับผู้ลงทุน

ด้านสาธารณะ

12. ข้อมูลด้านภาษีอากร หมายถึง ภาษีบริษัททั้งหมด เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ ภาษีที่ดิน เป็นต้น ซึ่งไม่รวมภาษีรอการตัดบัญชีเนื่องจากอาจไม่มีการชำระเกิดขึ้น
13. ข้อมูลพัฒนาด้านสังคมที่เป็นตัวเงิน เช่น การบริจาค เป็นต้น หมายถึง เงินบริจาคโดยสมัครใจ และเงินลงทุนในชุมชนวงกว้าง ที่ผู้รับผลประโยชน์เป็นบุคคลภายนอกบริษัท ทั้งนี้ ครอบคลุมถึงเงินบริจาคให้กับการกุศล องค์กรพัฒนาเอกชนและสถาบันวิจัย (ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับฝ่ายวิจัยและพัฒนาทางการค้าของบริษัท) เงินทุนเพื่อส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน และค่าใช้จ่ายโดยตรงในการจัดแผนงานทางสังคม

ด้านการลงทุน

14. ข้อมูลขนาดและลักษณะของการลงทุนหลักของกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน หมายถึง รายละเอียดการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของกิจการ
15. ข้อมูลผลประกอบการด้านการเงินของการลงทุนหลักของกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน หมายถึง รายละเอียดเกี่ยวกับผลตอบแทนทางการเงินในการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของกิจการ
16. ข้อมูลการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา หมายถึง การลงทุนในการวิจัยและพัฒนา องค์กรให้มีความก้าวหน้าในด้านใดด้านหนึ่ง
17. ข้อมูลการลงทุนในข้อมูลด้านเทคโนโลยี หมายถึง การลงทุนและการสนับสนุนที่สำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีขององค์กร
18. ข้อมูลการลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น ภาพลักษณ์ของกิจการ หมายถึง รายละเอียดการลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนของกิจการ เช่น ลิขสิทธิ์

ด้านอื่นๆ

19. ข้อมูลการพยากรณ์รายได้หรือยอดขาย หมายถึง การระบุเป้าหมายของการจำหน่ายสินค้าหรือบริการขององค์กรไว้ล่วงหน้า

20. ข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ของกิจการที่สามารถวัดได้เป็นตัวเลข หมายถึง การพยากรณ์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆที่สามารถวัดมูลค่าเป็นตัวเงินได้

หัวข้อ 2.2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

ด้านข้อมูลทั่วไป

1. การรายงานข้อมูลของกิจการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของกิจการต่อผู้ถือหุ้นและสังคมโดยรวม หมายถึง การจัดกิจกรรมทางสังคมเพื่อเป็นการตอบแทนสังคม อาทิ กิจกรรมด้านภัยพิบัติ กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ต่อชุมชน สังคม ผ่านทางองค์กรต่างๆ เป็นต้น
2. ข้อมูลรางวัลด้านสังคมของกิจการ หมายถึง การได้รับรางวัลต่างๆ จากการดำเนินงานเพื่อสังคม
3. ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูล/ความรับผิดชอบด้านสังคม หมายถึง ผู้ที่มีความรับผิดชอบด้านสังคมของกิจการ หรือหน่วยงานภายนอกที่ให้ข้อมูลด้านสังคมกับกิจการ

ด้านแรงงาน

4. ข้อมูลจำนวนพนักงานของกิจการ หมายถึง การระบุจำนวนพนักงานทั้งหมด แยกเป็นพนักงานระดับบริหารและไม่ใช่ระดับบริหาร
5. ข้อมูลการลาออกของพนักงาน หมายถึง รายละเอียดการระบุจำนวนการลาออกของพนักงาน
6. ข้อมูลระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท หมายถึง รายละเอียดระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัททั้งระดับบริหารและไม่ใช่ระดับบริหาร
7. ผลประโยชน์ที่พนักงานได้รับในสวัสดิการด้านสุขภาพ ความพิการที่เกิดจากการทำงาน และการเกษียณอายุ หมายถึง รายได้ทั้งหมดของพนักงานนอกเหนือจากเงินเดือน ครอบคลุมถึงเงินอุดหนุนประจำ เช่น บำนาญ เงินประกัน พาหนะบริษัท และค่ารักษาพยาบาลส่วนตัว และเงินช่วยเหลือพนักงานอื่นๆ เช่น ค่าที่พักอาศัย เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย การช่วยเหลือด้านคมนาคม ทุนการศึกษา และเงินทดแทนการให้ออกจากงาน
8. ข้อมูลความพึงพอใจงานของพนักงาน หมายถึง การวัดความละเอียดอ่อนขององค์กรต่อความต้องการของพนักงาน และถือเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จในระยะยาวสำหรับองค์กรอีกด้วย

9. ข้อมูลด้านสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน เช่น จำนวนวันที่ขาดงาน อุบัติเหตุจากการทำงานและการเสียชีวิต หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนดูแลสวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตของพนักงานให้ดีที่สุด เช่น จัดให้มีการตรวจสอบความปลอดภัยของสถานที่ทำงานอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยภายในอาคาร และจัดเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ด้านความปลอดภัยต่างๆ ให้แก่พนักงาน ให้ความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย ตรวจสอบสุขภาพที่มีความเสี่ยงต่อการทำงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานออกกำลังกาย เป็นต้น

ด้านโอกาสและสิทธิมนุษยชน

10. หัวข้อนโยบายหรือโปรแกรมที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติและการล่วงละเมิดสิทธิภายในกิจการ หมายถึง จำนวนของกรณีหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ที่เกี่ยวกับสิทธิภายในกิจการที่ได้มีการบันทึกไว้
11. ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน หมายถึง องค์กรต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบพิเศษต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน เพราะบทบาทการดำเนินงานขององค์กรอาจส่งผลดีหรือผลเสียต่อการปกป้องสิทธิมนุษยชน
12. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชนในกิจการ หมายถึง การระบุจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชนทั้งหมดในกิจการ
13. ข้อมูลด้านการศึกษาและอบรมพัฒนาพนักงาน หมายถึง การส่งเสริมด้านการศึกษา โดยมอบทุนการศึกษาให้พนักงาน เพื่อทาศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาบริหารจัดการองค์กรต่อไปในอนาคต และการเปิดโอกาสให้พนักงานทุกคนได้รับอบรมทั้งจากภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการทำงาน แสดงศักยภาพในการแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ มีการพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าตามศักยภาพของพนักงานแต่ละคน

ด้านลูกค้าและชุมชน

14. ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสุขภาพของชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้ที่ตั้งของกิจการ หมายถึง การรายงานเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากที่อยู่บริเวณหรืออยู่ใกล้เคียงพื้นที่ตั้งของกิจการ ตลอดจนจนแนวทางการป้องกันและแก้ไขผลกระทบดังกล่าว

15. ข้อมูลกิจการเพื่อสังคมของกิจการ หมายถึง การพัฒนา การลงทุนและการสนับสนุนที่สำคัญที่มีต่อชุมชน สังคม และเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อมอบบริการสาธารณะหรือสาธารณะประโยชน์มากกว่าเพื่อการค้า และเป็นสิ่งซึ่งองค์กรไม่ได้มุ่งหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยตรง
16. ข้อมูลนโยบายการจ้างแรงงานท้องถิ่นของกิจการ หมายถึง การคัดเลือกพนักงานและ ผู้ปฏิบัติงานระดับบริหาร/จัดการอาวุโส มีพื้นฐานอยู่บนข้อพิจารณาอันหลากหลาย การทำให้แน่ใจว่าระดับผู้บริหาร/จัดการอาวุโสมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ จะเป็นผลดีต่อทั้งชุมชนและความสามารถขององค์กร ที่จะเข้าใจความต้องการของคนในพื้นที่นั้นๆ

ด้านจริยธรรม

17. ข้อมูลนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและการติดสินบนของกิจการ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงต่อชื่อเสียงอันเกิดขึ้นจากแนวปฏิบัติที่ทุจริตของพนักงานหรือหุ้นส่วนทางธุรกิจ จำเป็นต้องมีกระบวนการมารองรับจึงจะสำเร็จผล
18. ข้อมูลนโยบายการต่อต้าน/กีดกันทางการค้า หมายถึง นโยบายหรือข้อกำหนดของกิจการเกี่ยวกับการต่อต้านหรือกีดกันทางการค้าของกิจการ
19. ข้อมูลนโยบายการรักษาความลับของลูกค้า หมายถึง สิทธิในความเป็นส่วนตัวและพื้นที่ส่วนตัวของลูกค้า อาทิ การป้องกันข้อมูล การใช้ข้อมูลเพื่อจุดประสงค์ที่ตั้งไว้แต่แรกเท่านั้น ข้อผูกมัดในการเก็บเป็นความลับ และการป้องกันการนำไปใช้อย่างมิชอบหรือการโจรกรรม โดยคำว่าลูกค้า มีความหมายครอบคลุมถึงลูกค้าคนสุดท้าย (ผู้บริโภค) เช่นเดียวกับลูกค้าแบบภาคธุรกิจคู่ภาคธุรกิจ
20. ข้อมูลการเตรียมความพร้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้านสังคม ชุมชนและแรงงานของกิจการ หมายถึง การเตรียมความพร้อมในทุกๆด้านเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อด้านสังคม ชุมชนและแรงงานของกิจการ

หัวข้อ 2.3 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ด้านข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลรายงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรายงานด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม หมายถึง บทบังคับที่มีประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยก๊าซ ของเหลว ของเสีย รวมถึงการใช้วัสดุ พลังงาน น้ำ และความ

หลากหลายทางชีวภาพที่มีบทบาทใช้กับองค์กร โดยเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ผู้คุมมัด และถือเป็นตัวแทนของบทบาทหน้าที่ใหม่

3. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานของกิจการ หมายถึง ผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือ ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมของกิจการ
4. ข้อมูลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม หมายถึง การตรวจสอบสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) การทดสอบทางกายภาพ (Physical monitoring) เช่น อาหาร (รูปร่าง ขนาด สี กลิ่น แคลอรี และสิ่งแปลกปลอม) น้ำดื่มและน้ำที่ใช้เลี้ยงสัตว์ (กลิ่น สี รส และความขุ่น) อากาศ (การระบายอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และความกดอากาศภายในห้องเลี้ยง) แสงสว่าง (ความเข้มของแสง) เป็นต้น 2) การทดสอบทางเคมี (Chemical Monitoring) เช่น อาหาร (ปริมาณสารอาหาร) น้ำดื่มและน้ำที่ใช้เลี้ยงสัตว์ (ปริมาณคลอรีนและวิตามินซี) อากาศ (ปริมาณก๊าซแอมโมเนีย คาร์บอนไดออกไซด์และออกซิเจน) เป็นต้น และ 3) การทดสอบทางจุลชีพ (Microbiological Monitoring) เช่น อาหาร (Aerobic Plate Count (APC), Total Coliform Count (TCC), Salmonella and Sterility Test) น้ำดื่ม และน้ำที่ใช้เลี้ยงสัตว์ (APC, Pseudomonas Aeruginosa and Sterility Test) อากาศ (APC) สารเคมีกำจัดเชื้อโรค (Effective to Standard Bacteria) เป็นต้น
5. ข้อมูลรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ หมายถึง รางวัลเชิดชูเกียรติสำหรับบุคคลและหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน ที่มีผลงานโดดเด่นหรือมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของสังคม จนนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บนแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
6. ข้อมูลการตัดสินใจของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) หมายถึง การระบุเกี่ยวกับการเลือกซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการผลิตสินค้าและบริการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
7. ข้อมูลระบุ (กำหนด) เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูลและความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การระบุเกี่ยวกับผู้ควบคุมดูแล และตรวจสอบความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของกิจการ

ด้านพลังงานน้ำ และวัตถุดิบ

8. ข้อมูลการใช้พลังงานของกิจการ หมายถึง การใช้พลังงานในองค์กร 5 ประเด็น รวมถึงพลังงานทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยที่การใช้พลังงานทางตรง คือ พลังงานที่

- ถูกบริโภคโดยองค์กรสินค้าและบริการขององค์กร และในทางกลับกัน การใช้พลังงานทางอ้อม คือ พลังงานที่ถูกบริโภคโดยผู้อื่นที่ทำงานให้กับองค์กร
9. ข้อมูลสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก หมายถึง ข้อมูลการสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก และการใช้พลังงานทางเลือกขององค์กร
 10. ข้อมูลการจัดการน้ำของกิจการ หมายถึง การนำน้ำไปใช้ใหม่หรือการรีไซเคิลน้ำเป็นตัววัดประสิทธิภาพ และแสดงความสำเร็จขององค์กร ในการลดการใช้น้ำและการปล่อยน้ำทั้งหมด ทั้งนี้ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่และการรีไซเคิลน้ำที่เพิ่มขึ้น อาจส่งผลให้ลดต้นทุนการบริโภคน้ำ การบำบัดน้ำ และการปล่อยน้ำทิ้ง
 11. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ Re-cycle และ Re-use ของกิจการ หมายถึง ระบุจำนวนสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่องค์กรกู้คืน เช่น การรีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ใหม่เมื่อสิ้นวัฏจักรชีวิตสินค้า หรือการนำสินค้านั้นกลับมาใช้ซ้ำ
 12. ข้อมูลกลยุทธ์สำหรับการใช้สินค้าประเภท Re-cycle ในกิจการ หมายถึง วัสดุที่มาจากที่วัสดุบริสุทธิ์ ซึ่งซื้อหรือได้จากทั้งแหล่งภายในและภายนอก มิใช่ผลพลอยได้หรือผลผลิตโดยองค์กร

ด้านการจัดการของเสียและมลภาวะ

13. ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ หมายถึง การปล่อยก๊าซไอเสียจากกระบวนการเผาไหม้และจากแหล่งอื่นๆ ตลอดจนแนวทางในการจัดการกับมลภาวะทางอากาศของกิจการ
14. ข้อมูลผลกระทบด้านมลภาวะจากการขนส่งของกิจการ หมายถึง ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของระบบการขนส่ง มีขอบเขตกว้างตั้งแต่ภาวะโลกร้อนไปจนถึงฝุ่นควันและเสียงในท้องถิ่น
15. ข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของสินค้าและบริการของกิจการ (เช่น มลภาวะที่เกิดจากกิจการ) หมายถึง ผลกระทบหรือผลเสียของสินค้าและบริการของกิจการ อันมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม
16. ข้อมูลการจัดการของเสียของกิจการ หมายถึง วิธีการจัดการของเสีย โดยยึดหลัก 3R คือ การลดการใช้ (Reduce) นำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) นำกลับมาใช้อีก (Recycle) เป็นกระบวนการจัดการกับเศษซากที่เหลือจากการผลิต หรือใช้งานผลิตภัณฑ์นั้นๆ โดยนำเอาเศษซากมาซ่อมแซมหรือปรับสภาพและนำกลับมาใช้ใหม่ หรือนำมาถอดแยกชิ้นส่วนออกเป็นวัตถุดิบต่างๆ และนำเอาวัตถุดิบที่ได้จากการถอดแยกนี้ส่งไปให้โรงงานปรับสภาพ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่อีก

ด้านอื่นๆ

17. ข้อมูลนโยบายการบัญชีด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง เจตนาและการสั่งการที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะสิ่งแวดล้อม
18. ข้อมูลการใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมใดๆจะถูกวัดในรูปตัวเงิน และมูลค่าทั้งหมดของค่าใช้จ่ายจะเป็นตัวกะประมาณมูลค่าของทรัพยากรที่ส่งคมนำไปใช้
19. ข้อมูลการฟ้องร้อง การโดนลงโทษและค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ข้อพิพาท การฟ้องร้อง การดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นคดีแพ่งที่การกระทำตามคำฟ้องก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์อันเนื่องมาจากการทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของชุมชนหรือระบบนิเวศ โดยโจทก์มีคำขอให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการเพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมของชุมชน และโจทก์มีคำขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นหรือฟื้นฟูสภาพแวดล้อมเพื่อมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่เสียไปเพื่อความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย หรือสิทธิใดๆ ของโจทก์ อันเกิดจากมลพิษที่จำเลยเป็นผู้ก่อต้องรับผิดชอบ
20. ข้อมูลหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตของกิจการ

ภาคผนวก ง

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล ว่าเป็นร้อยตรีหญิงอรทัย ชำนาญกิจ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5610520004

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.การบัญชี)	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช	2553
บัญชีบัณฑิต (บช.บ.)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่)	2555

ทุนการศึกษา

ทุนพัฒนาบุคลากรภายในประเทศ (บุคคลทั่วไป) จากคณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ผลงานการตีพิมพ์/ผลงานทางวิชาการ

อรทัย ชำนาญกิจ. (2558, 28 มิถุนายน). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล Triple Bottom Line บน Website ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2558, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).